

A BELÜGYMINISZTER 9.000-4/1952. B. M. SZÁMÚ
UTASÍTASAHOZ

Szolgálati használatra

SZOLGÁLATI SZABÁLYZAT

I

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A BELÜGYMINISZTERIUM KIADVÁNYA

A Magyar Köztársaság belügyminisztere

az 1-a-2049/94 számon

1994. VII. 8. hatállyal

a minősítési jelölést megszüntette.

Skri

A BELÜGYMINISZTER 9.000-4/1952. B. M. SZÁMÚ
UTASÍTÁSÁHOZ

Szolgálati használatra

SZOLGÁLATI SZABÁLYZAT

I.

ÁLTALÁNOS RÉSZ

A BELÜGYMINISZTERIUM KIADVÁNYA

9.000—4/1952. B. M. szám.

A rendőrség Szolgálati Szabályzatát (I. Általános rész, II. Szolgálat, III. Fegyelmi Utasítás, IV. Személyek őrizete és kíséréte) kiadom.

A Szolgálati Szabályzat a rendőrség alapvető szabályzata, minden rendőr, tiszthelyettes, tiszt és tábornok jogait, általános kötelességeit, és szolgálati kötelességeinek részletes szabályait tartalmazza.

A Szolgálati Szabályzat minden sora és egészében a rendőrség valamennyi tagjának alapvető törvénye, amelynek megtartása az esküben fogadott kötelesség.

A Szolgálati Szabályzatot a rendőrség valamennyi tagja tökéletesen ismerje meg.

Minden előljáró elsőrendű kötelessége, hogy a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseit elsajátítsa, alárendeltjeivel elsajátíttassa, és azok megtartásáról gondoskodik.

A Szolgálati Szabályzattal a rendőrség valamennyi tagját, hatóságát és szervét egy-egy példánnyal ellátom.

A szétosztással egyidejűleg az „Ideiglenes Szolgálati Szabályzat I. Részé” és a rendőrség tagjaival szemben alkalmazható fenyítő és fegyelmi eljárás szabályairól szóló 197.000/1947. B. M. számú, valamint ennek módosítása tárgyában kiadott egyéb utasítás hatályát veszti.

Budapest, 1952. évi június hó 30. napján.

Pőcze Tibor s. k.,
a belügyminiszter első helyettese.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

A Szolgálati Szabályzat I. Része a rendőrség kötelékében szolgálatot teljesítő személyek általános és szolgálati kötelességeit határozza meg.

A jelen szabályzat hatálya a rendőrség kinevezett tagjaira és szerződéses alkalmazottaira kiterjed.

I. FEJEZET

A RENDŐRSÉG TAGJAINAK EGYMÁSHOZ VALÓ VISZONYA

A rendőrség tagjainak általános kötelessége

① A rendőrség kötelékében szolgálatot teljesítő minden elvtárs hazájának, a Magyar Népköztársaságnak a védelmezője. A rendőrség tagjának feladata a munkásosztály hatalmának, a Magyar Népköztársaság állami, társadalmi és gazdasági rendjének védelme, a társadalmi tulajdon megőrzése, az állampolgárok személyének és jogainak védelme, a jogszabályok megtartására való felügyelet, a bűncselekmények elkövetésének megelőzése és az elkövetett bűncselekmények felderítése.

2. A rendőrség tagja köteles az esküjét szentül és sértetlenül megtartani. Legyen becsüle-

tes, igaz, bátor és szolgálata teljesítése közben ne kímélje erejét, sőt az életét sem, ellentmondás nélkül engedelmeskedjék előljáróinak.

3. A rendőrség tagja tökéletesen ismerje kötelességét és azt lelkiismeretesen hajtsa végre; állandóan tökéletesítse politikai és szakmai ismereteit; kímélje fegyverét, a rendőrségi és népi vagyont; kitartóan viselje el a rendőri szolgálat nehézségét és nélkülözését; ápolja az elvtársiasságot, elvtársait szóval és tettel segítse, tartsa vissza őket a helytelen cselekedetektől és élete kockáztatásával is mentse meg őket a veszélyektől; legyen éber és szigorúan őrizze meg az államtitkot, a hivatali és szolgálati titkot.

4. A rendőrség tagja őrizze meg a rendőrség és a rendőri rendfokozat becsületét.

5. A rendőrség tagja előljáróival és feljebbvalóival szemben legyen udvarias, pontosan tartsa be az udvariasság és a tiszteletadás szabályait, legyen mindig tiszta és gondosan öltözött.

6. A rendőrség tagja szolgálati és magánügyeivel forduljon közvetlen előljárójához és csakis ennek engedélyével a következő szolgálati előljáróhoz.

A panaszokat a Szolgálati Szabályzat Fegyelmi Utasítás XV. Fejezete szerint kell előadni.

Rendőrségi rendfokozatok

7. A rendőrség tagjai rendfokozat szerint a következőképpen oszlanak meg:

- a) rendőrök,
- b) tiszthelyettesek,
- c) beosztott tisztek,
- d) főtisztek,
- e) tábornokok.

A rendőrség tagjai bármelyik rendőrségi rendfokozatot elnyerhetik.

8. A rendfokozatok felsorolását a 2. számú melléklet tartalmazza.

Elöljárók és alárendeltek, feljebbvalók és alattosok

9. A rendőrség tagjai — rendfokozatuknak és szolgálati beosztásuknak megfelelően — egymáshoz való viszonyukban előljárók vagy alárendeltek lehetnek. Az előljárók jogosultak alárendeltjeiknek parancsokat adni és kötelesek azok végrehajtását ellenőrizni. Az alárendeltek kötelesek előljáróiknak ellentmondás nélkül engedelmesskedni.

10. **Rendfokozatuk alapján** az altábornagyok előljárói valamennyi tisztnek, tiszthelyettesnek és rendőrnek;

— a vezérőrnagyok és ezredek előljárói valamennyi beosztott tisztnek, tiszthelyettesnek és rendőrnek;

— a tisztek előljárói valamennyi rendőrnek;

— a tiszthelyettesek előljárói valamennyi velük egy rendőri hatósághoz (szervhez) tartozó rendőrnek.

11 Szolgálati beosztás alapján előljáró: a szolgálati előljáró. Szolgálati előljárónak nevezzük azt az előljárót, akinek a rendőrség tagja — hacsak ideiglenesen is — szolgálatilag alá van rendelve.

Az alárendeltekhez beosztás alapján legközelebb álló szolgálati előljárót közvetlen előljárónak nevezzük.

12. A rendőrségnek olyan tagjai, akik rendfokozatuk és szolgálati beosztásuk alapján (10. és 11. pont) a rendőrség más tagjához való viszonyukban azoknak nem előljárói és nem alárendeltjei, feljebbvalók vagy alattosok lehetnek. Ennek alapján az altábornagyok feljebbvalói a vezérőrnagyoknak,

— a vezérőrnagyok feljebbvalói valamennyi főtisztnek;

— a tisztek feljebbvalói a rendfokozatban alacsonyabb tiszteknek és valamennyi tiszthelyettesnek; az ezredesek feljebbvalói a többi főtisztnek;

— a tiszthelyettesek feljebbvalói minden rendfokozatban alacsonyabb tiszthelyettesnek és velük nem egy rendőri hatóságnál (szervnél) szolgálatot teljesítő valamennyi rendőrnek;

— az őrzetők feljebbvalói minden rendfokozat nélküli rendőrnek.

13. Ha a rendőrség egymásnak alá nem rendelt tagjai együtt látnak el szolgálatot, akkor a legmagasabb beosztású, egyforma beosztás esetén pedig a magasabb rendfokozatú, illetőleg a rangidős az előljáró.

Parancsadás és a parancs végrehajtásának rendje

14. A parancsokat (utasításokat) rendszerint a szolgálati út betartásával kell kiadni.

Abban az esetben, ha az előljáró valamelyik alárendeltjének a közvetlen előljáró megkerülésével ad parancsot, az, aki a parancsot kapta, azt végrehajtani köteles, de erről jelentést kell tennie a közvetlen előljárónak.

15. Ha a rendőrség tagja a parancsot tökéletesen megértette, „értettem” szóval válaszol, majd ezt követően végrehajtja a parancsot.

Ha szükséges arról meggyőződni, hogy az alárendelt a kapott parancsot megértette-e, az előljáró követelje meg a parancs rövid megismétlését, illetőleg a távbeszélőn adott és leírt parancs visszaolvasását.

A parancs végrehajtását a parancsot kiadó előljárónak kell jelenteni.

16. Ha a rendőrség tagja a parancs végrehajtása közben más előljárótól olyan új parancsot kap, amely az előbbi parancs végrehajtását akadályozná, jelentse ezt a körülményt az utóbbi parancsot kiadó előljárónak. Ha ez utóbbi ennek ellenére is követeli a parancsának végrehajtását, úgy az utóbbit kell végrehajtani.

Ebben az esetben az, aki az új parancsot kiadta, felelős a következményekért és az új parancs kiadásáról az első parancsot kiadó előljárót köteles értesíteni.

17. A feljebbvaló előljárói viszonyba köteles lépni:

a) ha megítélése szerint a rendőrség intézkedő tagjának (tagjainak) számbeli ereje nem elegendő, vagy pedig annak (azoknak) intézkedése nyilvánvalóan törvényellenes;

b) ha a rendőrség tagja viselkedésével utcán és általában nyilvános helyen botrányt okoz, vagy egyébként olyan cselekményt követ el, amely a rendőrség tekintélyét sérti.

18. A rendőrség polgári ruhában megjelenő tagja a parancsadási jogot egyenruhás feletti csak akkor veheti át, ha más egyenruhában lévő nincs a helyszínen vagy a szolgálat érdeke a közbelépést feltétlenül megköveteli.

19. Az előljárói viszonyba lépett feljebbvaló köteles az intézkedést befejezni; a megkezdett intézkedést másnak át nem adhatja.

Az előljárói viszonyba lépő feljebbvaló ezt a tényt köteles kifejezetten kijelenteni.

Az intézkedés végén az intézkedők egymás nevét kölcsönösen jegyezzék fel.

Tiszteletadás

20. Találkozáskor a rendőrség minden tagja köteles egymásnak tisztelegni. Alárendeltek és alattosok előre tisztelegjenek.

21. A rendőrség és a többi fegyveres testület (Néphadsereg, Államvédelmi Hatóság, Államvédelmi Határőrség), valamint a légoltalmi szer-

vezet, a tűzoltóság és a letartóztató intézet egyenruhában megjelenő tagjai rendfokozatuk szerint kötelesek egymásnak tisztelegni.

22. A tiszteletadás elmulasztása esetén a fegyveres testületek tagjait kölcsönös figyelmeztetési és igazoltatási jog illeti meg.

23. A csapatok és alegységek tiszteletadást teljesíteni tartoznak:

- a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanács Elnökének;

- a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Elnökének és

- a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa Elnökhelyettesének;

- a Magyar Népköztársaság Belügyminiszterének és első helyettesének;

- a fegyveres testületek tábornokainak;

- minden szolgálati előjárónak és mindazon személyeknek, akik az illető csapat felügyeleti szemlájének vezetésére megbízást kaptak;

- a belügyminiszter által megjelölt emlékműveknek;

- a fegyveres testületek csapatzászlóinak;

- a fegyveres testületek csapatainak, egymással való találkozáskor;

- a fegyveres testületek egységei által pompával kísért temetési menetnek;

- ha a zenekar (énekkar) az Internacionálét, a Himnusz, vagy valamelyik külföldi állam himnuszát játssza (énekli).

A rendőrség tagja mindazon esetben köteles tisztelegni, amikor a csapatok és alegységek tisztelegnek.

24. Személyek előtt, zártrendben és állóhelyben teljesítendő tiszteletadásnál a parancsnok „vigyázz, jobbra (balra, középre) nézz!”-t vezénnyel, fogadja az illető személyt és jelentést tesz: pl.: „Vezérőrnagy elvtárs, Szabó rendőrőrnagy, tanosztályparancsnok jelentem, a tanosztály szemlére együtt áll.”

Zárt rendben menetközben történő tiszteletadásnál a parancsnok csak tiszteletadást vezénnyel.

25. Csapatok és alegységek pihenő alatt, vagy zártrendben tartott foglalkozások alkalmával és azon kívül, vezényszóra tisztelegnek. A „vigyázz”, vagy „fel, vigyázz!” vezényszót a magasabb rendfokozatú, illetőleg a rangidős, vagy az adja, aki a közeledő előljárót először látja meg.

Erre a vezényszóra az összes jelenlévők vigyázzba állanak és ebben a helyzetben maradnak, a „pihenj!” vezényszóig. Tisztek, ha sapkájuk fenn van, tiszteletadást teljesítenek. A magasabb rendfokozatú, illetőleg a rangidős az érkező előljárához megy és jelentést tesz.

26. Tan- és karhatalmi alakulatok parancsnokságain csak a szolgálati előljárónak és a szemlét tartó személyeknek kell vezényszóra tiszteletadást teljesíteni.

27. Irodákban (őrsparancsnokságokon) a belépő szolgálati előljárót vagy szemlélőt a bent lévőek vezényszó nélkül, felállással üdvözik. A

magasabb rendfokozatú, illetőleg a rangidős jelentkezik az előjárónál vagy szemlélőnél.

Az alacsonyabb rendfokozatú, illetőleg a rangban fiatalabb előjáró érkezésekor (hivatali helyiségbe való belépésekor), ha magasabb rendfokozatú, illetőleg rangban idősebb előjáró van jelen, sem vezényelni (telálással üdvözölni), sem jelentést tenni nem kell.

28. Nem kell tiszteletadást teljesíteni:

- rendőri intézkedés közben;
- a forgalomirányító szolgálat tartama alatt;
- őrizetes kísérete alkalmával;
- karhatalmi szolgálat teljesítése alkalmával. Ilyen esetben az előjáró megjelenésekor, amennyiben a viszonyok megengedik, a parancsnok teljesít tiszteletadást, illetőleg tesz jelentést;
- gépjármű vezetése közben;
- kerékpáron történő közlekedés közben;
- kiképzési célt szolgáló munka alatt, műhelyben, gépkocsitelepen, laboratóriumban, távbeszélő- és rádióállomáson;
- étkezéskor és laktanyában, valamint laktanyaszerű elhelyezésen a hálótermekben takaródótól ébresztőig;
- betegszobákban;
- előadásokon;
- karhatalmi gyakorlatok és menetközben tartott pihenők alatt;
- lögyakorlatok alkalmával, a lövészet ideje alatt.

A felsorolt esetekben az érkező előljárónak csak jelentést kell tenni. Ilyenkor, ha az előljáró közvetlenül fordul a rendőrség tagjához — kivéve a betegeket —, a rendőrség tagja álljon vigyázba.

Három vagy ennél több főből álló járőr esetében csak a járőrvezető tiszteleg.

29. Ünnepségeken, pártgyűlésen és pártkonferenciákon nem kell tiszteletadást vezényelni.

30. Tisztek foglalkozásain. gyűlésein és értekezletein az előljáró fogadásakor „tiszt elvtársak“ vezényszót kell adni. Erre a vezényszóra valamennyi jelenlévő vigyázba áll és amennyiben sapka van rajta, tiszteleg.

Az előljáró a jelentés vételét követően, „tiszt elvtársak“ megszólítás után engedélyt ad a foglalkozás folytatására, vagy pedig a pihenjre.

31. Az előljáró vagy feljebbvaló „jó reggelt (napot, stb.) elvtársak“ üdvözlésére zártrendben, vagy zártrenden kívül „erőt, egészséget“ üdvözléssel kell válaszolni. Ha az előljáró vagy feljebbvaló „vizontlátásra, elvtársak“ üdvözléssel búcsúzik, „vizontlátásra“ köszöntéssel kell válaszolni.

A köszöntés végén az „elvtárs“ szót és a rendfokozat rövid megjelölést kell használni. Pl.: „erőt, egészséget, őrmester elvtárs“, „erőt, egészséget, hadnagy elvtárs“; „vizontlátásra, alezredes elvtárs“.

32. Ha az előljáró alárendeltnek vagy alattosnak szolgálatilag köszönetét nyilvánítja, vagy

őt megdícséri, a rendőrség tagja így válaszol: „a dolgozó népet szolgálom“.

Ha az előljáró a csapatot (alegységet) üdvözli, az nyújtott „hajrá“-val válaszol, ha pedig az előljáró a csapatot (alegységet) megdícséri, az így válaszol: „a dolgozó népet szolgáljuk“.

33. A rendőrség polgári ruhában megjelenő tagjai az egyenruhában vagy polgári ruhában megjelenő előljáróikat (feljebbvalóikat) kötelesek a társadalmi életben szokásos módon üdvözölni.

Kivételek azok az esetek, amikor a polgári ruhás személyek kilétének felfedése a szolgálatra hátránnyal járna.

Jelentkezések az előljárónál

34. A rendőrség tagja előljárójának jelenteni köteles:

- új szolgálati beosztását;
- új szolgálati hatáskörnek (ügykörnek) átvételét;
- kitüntetését és előléptetését;
- áthelyezését, a vezénylést, szabadságot és bevonulást.

Az előljárónál történő jelentkezéskor jelenteni kell a nevet, rendfokozatot, szolgálati beosztást és a jelentkezés okát.

II. FEJEZET.

A RENDŐRSÉG TAGJAINAK MAGATARTÁSA

Általában

35. A rendőrség tagjai egymásközötti érintkezés alkalmával tartásuk be az udvariasság és a fegyelem szabályait. Szolgálati érintkezésnél az „Ön“ megszólítást kell használni.

36. Elöljárók és feljebbvalók alárendeltjeiket, illetőleg alattosaikat — szolgálat közben — nevükön és rendfokozatukon, vagy csak rendfokozatukon szólítsák; utóbbi esetben a megszólítás után az „elvtárs“ szót kell használni.

Alárendeltek és alattosok elöljáróikat, illetve feljebbvalóikat a rendfokozatuk megnevezésével, s az „elvtárs“ szó hozzáfűzésével szólítják meg.

Személyes érintkezésnél az állománycsoport és a szolgálati ág megjelölését nem kell használni.

37. Személyes érintkezés alkalmával a jelentés ideje alatt a parancsot kiadó, illetőleg a jelentést tevő vigyázzban áll, és ha sapkájuk a fejükön van, tisztelegnek. A jelentés befejezése

után a parancsot kiadó (jelentést tévő) kezét a sapkájától leereszti.

38. Ha a rendőrség egyik tagját előljáró vagy feljebbvaló jelenlétében akarunk megszólítani, akkor ehhez a jelenlévő előljárótól, illetve feljebbvalótól engedélyt kell kérni. Pl.: hadnagy elvtárs, kérek engedélyt, hogy Kiss őrmesterhez szólhassak.

39. Szolgálati helyiségben előljáró vagy feljebbvaló jelenlétében engedély nélkül nem lehet leülni, vagy dohányozni.

40. Nyilvános helyeken (közlekedési eszközön), ha szabad ülőhely nincs, a rendőrség egyenruhában megjelenő tagja előljárójának vagy feljebbvalójának köteles saját ülőhelyét felajánlani.

41. A rendőrség valamennyi tagja ápolja és őrizze a barátságot, az elvtársi szellemet valamennyi fegyveres testület tagjaival.

42. A rendőrség tagjai — a hivatali jutalmazás és a rokoni ajándékozás kivételével — ajándékot vagy jutalmat, sem szolgálatban, sem szolgálaton kívül el nem fogadhatnak. Ajándéknak kell tekinteni a pénzt vagy pénzértékű kedvezményt, szolgáltatást, továbbá azt is, amiért a rendőrség tagja aránytalanul csekély ellenszolgáltatást tett vagy adott.

Az ajándék és jutalom elfogadásának tilalma a hatóságokra és szervekre is vonatkozik.

A családtagok által elfogadott pénzbeli vagy pénzértékű kedvezmény, jutalmazás és aján-

dék — amennyiben az a rendőrségi szolgálattal bármilyen vonatkozásba hozható — ugyanolyan elbírálás alá esik, mintha azt a rendőrség tagja maga fogadta volna el.

43. A rendőrség tagja az államtitkot, a hivatali és a szolgálati titkot a testületből való kilépés után is köteles megőrizni.

A titoktartás kötelezettsége alól a felmentés kérdésében a közép fokú hatóság vezetője dönt.

A felmentés kérdésében a belügyminiszter dönt, ha azt olyan tényekre kéri, amelyek az egész rendőrség szervezési, felszerelési, vagy létszámviszonyaira és a titkos utasításokban foglaltakra vonatkoznak.

A rendőrségnek a belügyminisztérium rendőri főosztálya belső és külső állományában szolgálatot teljesítő tagjainak és a közép fokú rendőri hatóság vezetőjének titoktartás alóli felmentése ügyében a belügyminiszter dönt.

S z o l g á l a t b a n

44. A rendőrség tagja a szolgálatban megalkuvást ne ismerjen, megkezdett intézkedését fejezze be.

Szolgálati fellépése legyen magabiztos, körültekintő és határozott. Az őr, a járőr és az őrizetes személyt kísérő lakott területen nem dohányozhat. Más szolgálatban — ha a szolgálat érdeke sérelmet nem szenved — a dohányzás megengedett.

A rendőrség tagja szolgálatban szeszeseztalt nem fogyasztthat.

Szolgálaton kívül

45. A rendőrség tagja szolgálaton kívül csak olyan mértékben fogyaszthat szeszest, hogy bármikor intézkedésre alkalmas legyen.

46. A rendőrség tagjai mellékfoglalkozást nem folytathatnak. Az orvosok és állatorvosok magángyakorlatának folytatását a középfokú hatóság vezetője engedélyezheti.

47. A rendőrség tagja és a vele közös háztartásban élő fel- és lemenőágbeli vagy oldalági rokona nem lehet tulajdonosa, bérlője, vagy a hatóságokkal szemben felelős alkalmazottja:

— olyan üzletnek, üzemnek, vagy egyéb vállalatnak, amely rendészeti okokból rendőri ellenőrzés alatt áll, vagy nem áll rendőri ellenőrzés alatt, de ott idegen munkaerő kizsákmányolása folyik;

— olyan földingatlanoknak, amelyen idegen munkaerő kizsákmányolása folyik.

Öltözet és felszerelés

48. Az Egyenruházati és Felszerelési Szabályzat rendelkezései határozzák meg az öltözeti cikkek szabását, alakját, színét és anyagát, valamint azt, hogy az egyes rendszeresített egyenruházati cikkeket a különböző szolgálati helyeken és szolgálatok alkalmával hogyan és mikor kell viselni.

49. Szolgálatban és szolgálaton kívül nagy melegben, nem lakott helyeken, továbbá uta-

záskor a rendőrség egyenruházott tagja sapkáját leveheti.

50. Örmesternél alacsonyabb rendfokozatúak polgári ruhát szolgálaton kívül sem viselhetnek.

51. Rendelkezési állományba helyezetttek és a fenytő eljárás során felfüggesztettek egyenruhát nem viselhetnek; testi fogyatékoságban szenvedő, egyenruha viselésre kötelezett tisztek részére a szabályszerű öltözettől és felszereléstől való eltérést, vagy egyenruha viselése alól való állandó felmentést a belügyminiszter engedélyezi. Ugyanezeket tiszthelyettes és rendőr esetében a közép fokú hatóság vezetője engedélyezi.

52. Egyenruhát külföldön csak azok viselhetnek, akiknek erre a belügyminiszter esetenként ad engedélyt.

III. FEJEZET

A SZOLGÁLATI ELŐLJÁRÓK KÖTELESSÉGEI

Általános kötelességek

53. Az előljáró felelős alárendeltjei szolgálatának ellátásáért, politikai neveléséért, rendőri szakképzéséért, fegyelméért, anyagi ellátásáért, a rábízott csapat (alegység) harci készségéért.

54. Az előljáró közvetlenül irányítsa az alárendeltek politikai és szakmai kiképzését, ismerje meg alárendeltjei képességét; gondoskodjék alárendeltjei neveléséről és szüntelenül tökéletesítse azok politikai és szakmai ismereteit.

Az előljáró szakadatlanul tökéletesítse a saját politikai és szakmai ismereteit.

55. Az előljáró minden hibát haladéktalanul küszöböljön ki és azonnal szüntessen meg minden olyan ténykedést, amely alárendeltjeit a rendőri szolgálat jó ellátásában akadályozza.

56. Az előljáró hatáskörén belül önállóan intézkedjék. Alárendeltjeitől követelje meg, hogy parancsait (utasításait) pontosan és kellő időben hajtsák végre.

57. Az előljáró a Szolgálati Szabályzat III. Részében (Fegyelmi Utasítás) megállapított jogkörén belül érdemük szerint dicsérje és jutalmazza meg alárendeltjeit, a hanyagot szigorúan fenytse meg.

58. Az előljáró tartsa fenn és fejlessze alárendeltjeiben annak tudatát, hogy az eskü szent és sérthetetlen. Nevelje alárendeltjeit a rendőri szolgálat becsületes ellátására, bátorságra, szívósságra, leleményességre és a Haza elleniségei elleni gyűlöletre a teljes győzelemig, erejüket és életüket sem kímélve.

59. Az előljáró mutasson jó példát az éberségben, kitartásban, a kifogástalan magatartásban, a törvények, szabályzatok, parancsok és utasítások pontos végrehajtásában. Legyen igazságos alárendeltjeivel szemben, de ne tűrje a dúrvaságot és ne alázza meg őket emberi méltóságukban.

60. Az előljáró gondoskodjék alárendeltjei egészségének megóvásáról, ismerje meg életkörülményeiket és szükségletüket. Ellenőrizze, hogy alárendeltjei illetményüket, az őket megillető kiszabatban és minőségben megkapják; amennyiben szükséges támogassa alárendeltjeit tanácsaival és legyen szószólójuk a magasabb előljárók felé.

61. Az előljáró mindig pontosan és részletesen ismerje hatósága (szerve) létszámát, mindennemű felszerelés mennyiségét és állapotát.

62. Az előljáró eltávozása esetén jelölje ki helyettesét.

63. Ha az előljáró távozásakor helyettesét nem jelölte ki és a szervezetszerű helyettese sincs jelen, akkor a legmagasabb beosztású, vagy a legmagasabb rendfokozatú személy vegye át a hatóság vezetését (szerv parancsnokságát).

64. Ugyanazon helységben lévő rendőri hatóság vezetői (szervek parancsnokai) a rendőri szolgálat eredményes ellátása érdekében támogassák egymást. A rendőrségnek ugyanazon helységben szolgálatot teljesítő tagjainak ünnepségeken történő megjelenésekor törekedni kell az egyöntetűsége. Az egyöntetűség kérdésében a legmagasabb szolgálati beosztásban lévő előljáró dönt.

A szolgálati előljáró teendőinek és az ügyvitelnek átvétele és átadása

65. Az előljárók teendőinek a magasabb előljárójuk szóbeli vagy írásbeli parancsa szerint veszik át. Az előljáró a teendők átvételét parancsban hirdeti ki és jelenti a felsőbb előljárónak.

66. Az előljárók az ügyvitel és a teendők átvételét személyesen végzik felsőbb előljárójuk képviselőjének jelenlétében.

67. Az átadásról és átvételről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet az átadó és átvevő ír alá.

68. Az előljárók a teendő és az ügyvitel átvételét nyolc napon belül fejezzék be.

Szolgálati előljárók jelentkezése

69. Az előljárók (tartós akadályoztatásuk esetén helyettesük) jelentkezni kötelesek az alább felsorolt személyeknél, ha azok hivatalos ügyben hatóságuk területére érkeznek, s erről előzetesen értesítést kaptak.

70. Középfokú hatóság vezetője:

— a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának Elnökénél;

— a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának Elnökénél;

— a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának Elnökhelyettesénél;

— a Magyar Népköztársaság Belügyminisztère, és első helyettesénél;

— a belügyminisztérium rendőri főosztályának vezetőjénél és helyetteseinél.

71. Elsőfokú hatóságok vezetői a fentiekén kívül:

— a belügyminisztérium képviselőjében kiküldött tiszténél;

— a középfokú hatóság vezetőjénél és helyetteseinél.

72. Az őrsparancsnokok a fentiekén kívül:

— a kapitányság vezetőjénél és helyetteseinél.

73. A jelentkezés a hivatalos fogadtatás alkalmával történjék, ha pedig ilyen nincs, az érkező személy szolgálati működésének helyén.

74. A felsőbb rendőri hatóság által ellenőrzésre vagy szemlére kiküldött személy, ha egyenlő vagy magasabb rendfokozatú, mint az

ellenőrzött (szemlélt) rendőri hatóság vezetője (szerv parancsnoka), akkor az utóbbi az ellenőrzésnél (szemlélt tartónál) köteles jelentkezni.

Ha a kiküldött alacsonyabb rendfokozatú, mint a hatóság vezetője (szerv parancsnoka), akkor ennek mutatkozzék be és közölje érkezésének okát.

75. Az ellenőrzésre (szemlére) kiküldött személy csak a hatóság vezetője (szerv parancsnoka) útján intézkedhet, kivéve ha a parancsadás jogát átvette.

76. A középfokú hatóságok vezetői és helyettesei, valamint az osztályvezetők új szolgálati helyükre érkezés esetén a Magyar Dolgozók Pártja megyei bizottsága titkáránál és a megyei tanács végrehajtóbizottsága elnökénél;

az elsőfokú hatóság vezetője és tisztjei a Magyar Dolgozók Pártja városi (járási) bizottsága titkáránál és a városi (járási) tanács végrehajtóbizottsága elnökénél;

az őrsparancsnok a Magyar Dolgozók Pártja helyi szervezetének titkáránál és a községi tanács végrehajtóbizottsága elnökénél tegyenek bemutatkozó látogatást.

A bemutatkozó látogatás a meglátogatott személy hivatalában történjék.

77. A 76. pontban felsoroltak tegyen bemutatkozó látogatást a helységben lévő katonai parancsnoknál, az Államvédelmi Hatóság (kirendeltség) vezetőjénél, a bíróság és ügyészség vezetőinél.

78. Budapesten a bemutatkozás csak a helyi hatóságok (parancsnokságok) vezetőinél történjék, az országos főhatóságoknál nem.

. IV. FEJEZET

AZ EGYES SZOLGÁLATI ELŐLJÁRÓK KÖTELESSÉGEI

Középfokú hatóság vezetője

79. A középfokú hatóság vezetője közvetlenül a belügyminiszternek van alárendelve.

80. A középfokú hatóság vezetője szolgálati előljárója a rendőrség minden tagjának, aki a középfokú hatóság álmányában teljesít szolgálatot.

81. A középfokú hatóság vezetője teljes mértékben felelős a középfokú hatóság, az alárendelt valamennyi elsőfokú hatóság és rendőrség törvényes és szabályszerű rendőri működéséért, az alárendeltek politikai neveléséért, rendőri felkészültségéért, a fegyelemért, a felszerelés állapotáért, az anyagi és műszaki szolgálatért. Hatósága területén biztosítja a közbiztonságot és a közrendet, szervezi és irányítja a bűnözés elleni harcot.

82. A középfokú hatóság vezetője hatósága területén a hatósági jogkört rendszerint másodfokon gyakorolja; a belügyminiszter által

meghatározott ügyekben azonban elsőfokú hatóságként jár el.

83. Kötelességei:

— irányítja valamennyi alárendeltjének politikai és szakmai képzését;

— minden szempontból tanulmányozza a személyi állományt, ismerje valamennyi alárendelt tiszt és őrsparancsnok politikai és erkölcsi tulajdonságait;

— ismerje alárendeltjei szükségleteit és gondoskodjék a személyi állomány anyagi ellátásáról és egészségének megóvásáról;

— tegye meg a szükséges intézkedéseket a ruházat és felszerelés karbantartására és tárolására; személyesen ellenőrizze azok állapotát és kezelését;

— szervezze meg a járművek helyes felhasználását, tegye meg a szükséges intézkedéseket azok karbantartására és tárolására;

— ügyeljen a hivatali helyiségek és szálláskörletek karbantartására és helyes kihasználására;

— irányítsa a pénz- és anyaggazdálkodást;

— ellenőrizze az alárendelt hatóságok és őrsök munkáját, ügyvitelét és szolgálatát;

— gyakorolja a Fegyelmi Utasításban megállapított jogkört;

— a belügyminiszter által engedélyezett keretek között felveszi, kinevezi, előlépteti, elbocsátja és áthelyezi alárendeltjeit;

— felelketi a rendőrség újonnan kinevezett tagjait;

— engedélyezi a közép fokú hatósághoz bocsztottak és alárendelt hatóságok (őrsök) veze-

tőinek (parancsnokainak) a rendes és rendkívüli szabadságát, valamint az egy napot meg nem haladó belegsabadságot;

— engedélyezett kereten belül utalványozza a dologi szükségleteket;

— vezeti az állománynyilvántartásokat;

— az engedélyezett kereten belül dönt a segély-ügyekben;

— tanalakulatokra vezényel.

84. A középfokú hatóság vezetőjének hatósági jogköréből eredő kötelességei:

— másodfokon elbírálja az igazgatás-rendészeti ügyekben hozott határozatokat;

— másodfokon bíraskodik a kihágási ügyekben;

— dönt az alárendelt hatóságok és őrsök között felmerült hatásköri és illetékességi vitákban;

— karhatalom alkalmazásának szüksége esetén, — elsősorban a városi őrsöktől, — a szükséges mértékig összevonásról intézkedik;

— felhasználja karhatalomként a hatósága területén lévő tanalakulatot;

— gondoskodik szükség esetén a katonai karhatalom kirendeléséről.

85. A középfokú hatóság vezetője szükség szerinti időközben napiparancsot és tiszti parancsot, illetőleg állományparancsot ad ki.

86. A fenyítést és dicséretet (jutalmazást) tartalmazó határozatokat, napiparancsokat, a tiszti parancsokat, felfüggesztést elrendelő határozatokat és általában olyan parancsokat (utasításokat, rendelkezéseket), amelyeknek végrehajtá-

sához fokozottabb politikai munka szükséges, a középfokú hatóság vezetője és politikai helyettese írják alá.

A középfokú hatóság vezetőjének politikai helyettese

87. A politikai helyettes a középfokú hatóság mindenkori vezetőjének alárendeltje és első helyettese.

88. A politikai helyettes szolgálati előljárója a rendőrség minden tagjának, aki a középfokú hatóság állományában teljesít szolgálatot.

89. A politikai helyettes politikai szempontból ellenőrzi a szolgálatot és a hivatali munkát; legfőbb feladata valamennyi alárendelt politikai nevelése.

90. Kötelességei:

— szilárdítsa meg a fegyelmet, szervezze meg és vezesse a politikai-erkölcsi állapotot megszilárdító politikai munkát;

— személyesen vezesse a vezető beosztásban lévő alárendelteknek a Haza és a Kormány iránti teljes odaadásra, az eskü tántoríthatatlan betartására, az előljárók parancsainak és a szabályzatok követelményeinek ellentmondás nélküli teljesítésére irányuló nevelőmunkáját;

— népszerűsítse az alárendeltek kiváló szolgálat-ellátását és jó eredményeit;

— állandóan tájékoztassa az alárendelteket a Párt és a Kormány fontosabb döntéseiről;

— politikailag támassza alá a rendőrségi feladatok eredményes megoldását;

— szervezze és vezesse a politikai propagandát és agitációt, valamint a kultúrmunkát;

— vezesse és irányítsa a vezető beosztásban lévő alárendeltek politikai és nevelőmunkáját, figyelemmel a szakmai és politikai kiképzési feladatok eredményes végrehajtására és a fegyelem állandó erősítésére;

— tudatosítsa az alárendeltekkel a nagyfokú politikai éberség, valamint az államtitok és a hivatali titok megőrzésének feltétlen szükségét;

— gondoskodjék arról, hogy az alárendeltek anyagi és életkörülményei javuljanak; ismerje az alárendeltek szükségleteit és törődjék azok kielégítésével;

— naponta vezesse a párt- és ifjúsági szervezetek tevékenységét, biztosítsa a kommunisták és az ifjúsági szervezet tagjai élenjárását a fegyelemben, a szolgálataiban és a hivatali munkában;

— idejében tájékoztassa a középfokú hatóság vezetőjét és a belügyminisztérium rendőri főosztálya vezetőjének politikai helyettesét az alárendeltek politikai-erkölcsi állapotáról, az általa észlelt hiányosságokról és hibákról.

A középfokú hatóság vezetőjének szolgálati helyettese

91. A szolgálati helyettes a középfokú hatóság vezetőjének van alárendelve.

92. A szolgálati helyettes szolgálati előljárója a rendőrség minden tagjának, aki a középfokú hatóság állományában teljesít szolgálatot.

93. A szolgálati helyettes a középfokú hatóság vezetőjél — annak akadályoztatása esetén — helyettesíti és mindazon feladatokat ellátja, amelyeket a középfokú hatóság vezetője rábíz.

Az elsőfokú hatóság vezetője

94. Az elsőfokú hatóság vezetője közvetlenül a középfokú hatóság vezetőjének van alárendelve; ellátja az elsőfokú rendőrhatalósági jogkört.

95. Az elsőfokú hatóság vezetője szolgálati előljárója az elsőfokú hatóságnál és az alárendelt őrsöknél szolgálatot teljesítő valamennyi alárendeltnek.

96. Teljes mértékben felelős az elsőfokú hatóság és valamennyi alárendelt rendőrszolgálat törvényes és szabályszerű rendőri működéséért, az alárendeltnek politikai neveléséért, rendőri felkészültségéért, a fegyelemért, a felszerelés állapotáért, az anyagi és műszaki szolgálatért. Hatósága területén biztosítja a közbiztonságot és a közrendet; szervezi és irányítja a bűnözés elleni harcot.

97. Kötelességei:

- elkészíti az ügybeosztást, gondoskodik a hivatali ügyek gyors és pontos elintézéséről;
- meghatározza a szolgálat módozatait;
- irányítja és ellenőrzi az elsőfokú hatóság és az alárendelt őrsök működését; saját hatóságánál hivatalvizsgálatot, őrséin ellenőrzéseket tart;

— gyakorolja a Fegyelmi Utasításban megállapított jogkörét;

— ismerje minden alárendeltje nevét, rendfokozatát, szolgálati idejét, beosztását, képzettségét, egyéni képességeit és családi körülményeit;

— a középfokú hatóság vezetője által jóváhagyott szabadságolási terv alapján engedélyezi valamennyi alárendeltjének a rendes szabadságokat, a rendkívüli szabadságot 3 napra, betegszabadságot legfeljebb 8 napra;

— vezeti az állomány-nyilvántartásokat;

— előterjeszti szolgálati úton alárendeltjel kérelmét, amennyiben a kérelmek eldöntése fellettes előljáróktól függ;

— gondoskodik arról, hogy alárendeltjei a szükséges ellátást idejére megkapják; gondoskodik alárendeltjei jólétéről és ismerje pontosan a szükségleteiket;

— gondoskodik alárendeltjei egészségének megóvásáról;

— szigorúan ügyeljen alárendeltjei szabályszerű öltözetére és külső megjelenésére, a felszerelés és ruházat rendbentartására.

Egyéb ügyekben véleményes jelentést tesz a közép fokú hatóság vezetőjének.

Az első fokú hatóság vezetőjének politikai helyettese

98. A politikai helyettes feladataira, kötelességeire és jogaira a 86—90. pontokban előírtak értelemszerűen vonatkoznak.

A rendőrőrs parancsnoka

99. Az őrsparancsnok az elsőfokú hatóság vezetőjének van közvetlenül alárendelve; szolgálati előjárója az őrsre beosztottaknak.

100. Felelős:

- az őrsterület közbiztonsági állapotáért, az őrs törvényes és szabályszerű működéséért;
- a szolgálat kifogástalan ellátásáért;
- az alárendeltek politikai és szakmai képzéséért és fegyelmeért;
- az őrs területén a bűnözés elleni harcért.

101. Kötelességei:

- a szolgálat ellátására vonatkozó közvetlen parancsok (utasítások) kiadása, ezek végrehajtásának ellenőrzése;
- a hozzáutalt ügyekben a nyomozás irányítása;
- a Fegyelmi Utasításban megállapított jogkör gyakorlása.

Egyéb ügyekben véleményes jelentést tesz az elsőfokú hatóság vezetőjének.

Tanalakulat parancsnoka

102. A tanalakulat parancsnoka ellenőrzés és irányítás szempontjából közvetlen a belügyminiszternek és mint karhatalmi egység parancsnoka a területileg illetékes közép fokú hatóság vezetőjének van alárendelve.

103. A közép fokú hatóság vezetője a tanalakulatot karhatalmi célra csak a belügyminiszter előzetes engedélyével veheti igénybe.

104. *Halaszthatatlanul sürgős* esetben a közép fokú hatóság vezetője a belügyminiszter elő-

zetes engedélye nélkül is igénybeveheti a tanalakulatot, de az igénybevételről a legrövidebb időn belül a belügyminiszternek jelentést tenni köteles.

105. A tanalakulat parancsnoka szolgálati előljárója a törzsnél szolgálatot teljesítő valamennyi alárendeltnek és a tanalakulathoz vezényeltnek.

106. Ahol a tanalakulat, mint önálló egység, laktanyában (táborban) van elhelyezve, ő a laktanya (tábor) parancsnoka is. Azokban a laktanyákban, ahol több alakulat van elhelyezve, a tanalakulat parancsnoka csak saját alakulata körletéért felelős.

107. A tanalakulat parancsnoka teljes mértékben felelős az alárendeltnek politikai és szakmai képzéséért, rendőri felkészültségéért, a fegyelemért, a felszerelés állapotáért, az anyagi és műszaki szolgálatért.

108. Kötelességei:

— irányítja és ellenőrzi az alárendeltnek politikai nevelését és rendőri képzését;

— ismerje a tanalakulat törzsnél szolgálatot teljesítő valamennyi alárendelt politikai és erkölcsi tulajdonságait; ismerje azok szükségleteit, egyéni képességeit és családi körülményeit;

— tegye meg a szükséges intézkedéseket a ruházat és felszerelés karbantartására és tárolására; személyesen ellenőrizze azok állapotát és kezelését;

— ügyeljen a szállás-körlet karbantartására és helyes kihasználására;

— megszervezi a laktanya (tábor) biztonságát;

— gyakorolja a Fegyelmi Utasításban megállapított jogkörét;

— vezeti az állomány-nyilvántartásokat és napiparancsot ad ki.

A tanalakulat parancsnokának politikai helyettese

109. A politikai helyettes a tanalakulat parancsnokának alárendeltje és helyettese; szolgálati előljárója a törzsnél szolgálatot teljesítő valamennyi alárendeltnek és a tanalakulathoz vezényelteknek.

110. A politikai helyettes feladataira, kötelességeire és jogaira a 86—90. pontokban előírtak értelemszerűen vonatkoznak.

Századparancsnok

111. A századparancsnok a tanalakulat parancsnokának alárendeltje; szolgálati előljárója a század törzsnél szolgálatot teljesítő valamennyi alárendeltnek és a századhoz vezényelteknek.

Felelős a század személyi állományának oktatásáért, politikai képzéséért és neveléséért, a fegyelemért; a fegyverzet és ruházat állapotaért.

112. Kötelességei:

— szervezze meg és vezesse a század politikai nevelését és rendőri kiképzését;

— ellenőrizze alárendeltjeinek tudását;

— kísérje figyelemmel alárendeltjeinek politikai és szakmai fejlődését;

— szervezze meg az alárendeltjeinek a századkörleiben való elhelyezését, és tartson ott szigorú rendet;

— ügyeljen a század rendelkezésére álló összes helyiségek épségére és a tűzbiztonsági rendszabályok betartására;

— szervezze meg a század belszolgálatát és ellenőrizze azt;

— legalább kétszer hetenkint vegyen részt a század esti ellenőrzésén;

— ismerje alárendeltjeinek nevét, rendfokozatát, szolgálati idejét, beosztását, szakképzettségét, egyéni képességeit és családi körülményeit;

— vezesse a személyi állomány nyilvántartását és rendelkezék mindig a személyi állomány névjegyzékszerű és meglévő létszámának pontos adataival, részletesen ismerje a század fegyverzetének adatait;

— terjessze elő a tanalakulat parancsnokának az alárendeltjei kérelmét;

— gondoskodjék alárendeltjei egészségének megóvásáról és ügyeljen arra, hogy az egyéni tisztasági rendszabályokat betartsák;

— gondoskodjék, hogy alárendeltjei a szükséges ellátmányt idejében megkapják;

— gyakorolja a Fegyelmi Utasításban megállapított jogkört és erről jelentést tesz a tanalakulat parancsnokának;

— szigorúan ügyeljen alárendeltjei szabályszerű öltözetére és külső megjelenésére, a felszerelés, a ruházat rendbentartására.

Század politikai-helyettes

113. Század politikai-helyettes a századparancsnoknak van alárendelve; szolgálati előjárója a század egész személyi állományának.

114. A század politikai helyettes kötelességeire és jogaira a 86—90. pontokban előírtak értelemszerűen vonatkoznak.

Szakaszparancsnok

115. A szakaszparancsnok a századparancsnoknak van alárendelve; szolgálati előljárója a szakasz teljes személyi állományának.

116. Felelős a szakasz karhatalmi kiképzéséért, politikai neveléséért, a fegyelemért; a fegyverzet és ruházat állapotáért.

117. Kötelességei:

— vezeti a századparancsnok útmutatása alapján a szakasz karhatalmi kiképzését;

— felügyel arra, hogy a rajparancsnokok helyesen oktassák az alárendelteket;

— ismerje alárendeltjei családi- és utónevét, életkorát, a rendőrséghez való felvétele előtti foglalkozását, egyéni képességeit, előmenetelét és családi körülményeit;

— az észlelt hiányosságokat és hibákat jelenti a századparancsnoknak;

— ellenőrzi alárendeltjei magatartását, szabályszerű öltözetét és külső megjelenését, a felszerelés és ruházat rendbentartását;

— gondoskodik a felszerelés és egyéb anyagi javak helyes felhasználásáról.

Rajparancsnok

118. A szakaszparancsnoknak van közvetlenül alárendelve; közvetlen előljárója a raj egész személyi állományának.

119. Felelős a raj karhatalmi kiképzéséért, politikai neveléséért, fegyelméért, fegyverzetéért és egyéb felszereléséért.

120. Kötelességei:

- oktatja és neveli alárendeltjeit;
- megszeretteti alárendeltjeivel szolgálattal, fegyverzetükkel és megtanítja a fegyverzet karbantartására;

- gondoskodik alárendeltjei edzéséről;
- ismeri alárendeltjei teljes nevét, életkorát, különös képességeit, rendőri szolgálat előtti foglalkozását, előmenetelét, magánéletét és egyéb körülményeit;

- gondoskodik alárendeltjeiről, a hiányosságokról a szakaszparancsnoknak jelentést tesz;

- jelenti a kiszabott fenyítések végrehajtását, felszerelési tárgyak és más javak elrongálódását, illetve elvesztését;

- jelenti a szakaszparancsnoknak a megbe-
tegedéseket, panaszokat, kérelmeket;

- gondoskodik alárendeltjei egészségének megóvásáról és ellenőrzi az egyéni tisztaságot;

- naponta ellenőrzi a rajkörlet tisztaságát, rendjét, a ruházat, lábbeli, fegyverzet és egyéb felszerelés karbantartását és az öltözeti szabályok betartását;

- lövészet előtt felvételezi a raj részére a löszert és lövészet után leadja az elhasznált hüvelyeket és az esetleg fennmaradt töltényeket;

- ügyeljen, hogy alárendeltjeinél ne maradjon éles- és vaktöltény, kézigránát, vagy más robbanóanyag.

V. FEJEZET.

A RENDŐRSÉG TAGJAINAK NYILVÁNOS MŰKÖDÉSE

Sajtóban

121. A rendőrség tagja időszakos lapok vagy más sajtótermékek szerkesztői, kiadói, belső- és külső munkatársi munkájában nem vehet részt. Nem vonatkozik ez a tilalom a belügyminisztérium által kiadott sajtótermékekre.

122. A rendőrség tagja szellemi termékeit sajtó útján, előadásokon, rádióban a közép fokú hatóság vezetőjének és politikai helyettesének együttes engedélyével közölheti. Nem vonatkozik ez a tilalom a párt napis előadásokra.

123. A szerző nevének kívül a rendfokozat, illetőleg a beosztásra utaló megjelölés kizárólag a belügyminisztérium és a honvédelmi minisztérium által kiadott sajtótermékekben tüntethető fel külön belügyminiszteri engedély nélkül.

124. Tilos a rendőri foglalkozás feltüntetése vel vagy erre való hivatkozással a sajtóban vagy más módon hirdetést közzétenni.

Nyilvános előadásokon

125. A rendőrség tagja a párt és a társadalmi szervezetek politikai összejövetelén felszólalhat.

126. A rendőrség tagja nyilvános rendezvényeken való szerepléséhez (fellépéséhez) az előjáró hatóság vezetőjétől köteles engedélyt kérni. Ez a tilalom nem vonatkozik a Rendőregyesület rendezvényein történő szereplésre.

127. Sajtóban, rádióban, irodalmi téren való működésért vagy nyilvánosság előtti szerepléséért (fellépéséért) a rendőrség tagja tiszteletdíjat elfogadhat.

Sajtónak adható felvilágosítások

128. A sajtó részére felvilágosítást, vagy felvilágosítás adására engedélyt csak a középfokú hatóság vezetője adhat.

A közlés miatt az eljárás eredményes befejezése sérelmet nem szenvedhet.

A felvilágosítás megadásánál ügyelni kell az államtitok és a hivatali titok megőrzésére.

129. Nem szabad a sajtó részére adott felvilágosításban a rendőrségnek az ügyvel kapcsolatban intézkedő tagját (tagjait) megnevezni, a rendőrség intézkedő tagjának magát a sajtó részére lefényképeztetni, vagy ilyen célra fényképet kiadni.

130. Szolgálati ténykedésről fényképfelvételt vagy rajzot a rendőri szaklapok részére is csak a hatóság vezetőjének engedélyével szabad készíteni

131. A sajtó részére kiadott felvilágosításokat és közléseket előzőleg a „sajtókönyv“-be kell bevezetni.

VI. FEJEZET.

ELJÁRÁS A TESTÜLETET, RENDŐRI HATÓSÁGOT (SZERVET) VAGY RENDŐRSÉG TAGJÁT ÉRT RÁGALMAZÁS, BECSÜLET-SÉRTÉS, HATÓSÁG ELŐTTI RÁGALMAZÁS ÉS HAMIS VÁD ESETÉBEN

132. A rendőrség tagja jelentse szolgálati előjárójának, ha a testületet, rendőri hatóságot (szervet), vagy a rendőrség valamely tagját ért rágalmazás, becsületsértés, hatóság előtti rágalmazás, vagy hamis vádról tudomást szerez. A jelentést a sértettnek is tudomására kell hozni.

Eljárás felhatalmazásra üldözendő rágalmazás és becsületsértés esetében

133. A testületet, rendőri hatóságot (szervet) vagy a rendőrség tagját ért rágalmazást, vagy becsületsértést felhatalmazásra kell üldözni, ha a fentieknek hivatása gyakorlására vonatkozólag állítottak vagy híreszteltek olyan tényt, amely valóság esetében büntető, illetőleg fenyegető eljárás megindításának oka lehet.

134. A felhatalmazást a középfokú hatóság vezetője adja meg, ha a rágalmazást vagy a becsületsértést:

- valamelyik alárendeltje, vagy
- valamelyik alárendelt hatósága vagy szerve sérelmére követték el.

135. A felhatalmazást a belügyminiszter adja meg, ha a rágalmazást vagy becsületsértést

- a testület,
- a belügyminiszternek közvetlenül alárendelt hatóság vagy szerv, vagy
- közép fokú hatóság vezetője sérelmére követték el.

136. A felhatalmazás megadását a rendőrség sértett tagjának szolgálati úton kell kérnie.

137. A közép fokú hatóság vezetője, ha azt a tényállás tisztázása, vagy bizonyítékok beszerzése szükségessé teszi, a nyomozás lefolytatására intézkedni köteles.

138. A felhatalmazást az iratokkal együtt annak a hatóságnak vagy személynek kell visszaküldeni, aki azt kérte.

139. A felhatalmazást kifejezetten, mint ilyent kell megnevezni és az ügyészséghez kell címezni. Nem helyettesítheti ezt az eljárás megindítását és a tettes megbüntetését kérő nyilatkozat.

140. Nem adható meg a felhatalmazás, ha a nyomozás adatai szerint a terhelt ellen bűnös séget megállapító ítélet nem lenne meghozható.

Eljárás magánindítványra üldözendő rágalmazás és becsületsértés esetében

141. A rágalmazást és a becsületsértést magánindítványra kell üldözni, ha a rágalmazás vagy becsületsértés a rendőrség egyes tagját érte és az állított, vagy híresztelt tény nem vonatkozott hivatásának gyakorlására.

142. A rendőrség tagja, ha a személyét ért ilyen bűncselekmény tudomására jutott, köteles azt közvetlen előljárójának bejelenteni, de ilyen esetben a bűncselekmény üldözése iránt ő maga terjeszti elő a magánindítványt. Az előljáró — amennyiben úgy látja, hogy rendőri hivatás tekintélye megkívánja — utasíthatja a rendőrség tagját a magánindítvány előterjesztésére.

Eljárás hatóság előtti rágalmazás és hamis vád esetében

143. Hatóság előtti rágalmazás és hamis vád esetében az eljárás ugyanaz, mint a rágalmazás és becsületsértés esetében.

Vegyes rendelkezések

144. A felhatalmazásra, illetőleg a magánindítványra üldözendő rágalmazás, becsületsértés, hatóság előtti rágalmazás, vagy hamis vád eseteire vonatkozó rendelkezéseket akkor kell alkalmazni, ha a terhelt nem tartozik a katonai büntetőbíráskodás hatálya alá.

145. A rendőrség tagja, ha a magánindítványra üldözendő rágalmazás, becsületsértés, hatóság előtti rágalmazás, vagy hamis vád üldözése iránti magánindítványt előterjesztette, ezt, valamint az eljárás eredményét közvetlen előjárójának jelentse.

Eljárás polgári peres ügy esetében

146. Ha a rendőrség tagja polgári peres ügyben felperesként vagy alperesként szerepel, erről és a per kimeneteléről közvetlen előjárójának tegyen jelentést.

VII. FEJEZET.

SZOLGÁLATI JOGOK ÉS KÖTELESSÉGEK SZABÁLYAI

Szolgalati jogok

Büntetőjogi védelem.

147. A rendőrség tagjai szolgálati ténykedésük közben a hatóságok tagjait, illetve közgeit megillető büntetőjogi védelemben részesülnek.

Egyenruhaviselés joga.

148. A rendőrség tagjai a külön utasításban megállapított szabályok szerint jogosultak a részükre rendszeresített egyenruhát viselni.

Fegyverviselési jog.

149. Külön utasítás szabályozza azt, hogy melyik állománycsoportba soroltak jogosultak szolgálati fegyver viselésére.

Az illetményekre való jog.

150. A rendőrség tagjának joga van a rendfokozatának, szolgálati idejének és beosztásának megfelelő illetményekre. Az illetményekről

megfosztani, vagy az illetményeket visszatartani csak bírói határozat alapján szabad.

A pihenésre és üdülésre való jog.

151. A rendőrség tagjának az Alkotmány alapján joga van a rendeletekben előírt tartamú pihenésre és üdülési szabadságra, betegség esetén betegszabadságra. A rendőrség nőtagjainak azonkívül terhességi és szoptatási szabadságra is joguk van. Tanulmányi vagy rendkívüli szabadságra való jog nincs. Ez kedvezmény, amely az illetékes előljáró döntésétől függ.

Védekezési jog.

152. A rendőrség tagjának joga van az ellene indított fenyítő eljárás során védekezését előadni.

A nyugellátásra való jog.

153. A rendőrség szolgálati idejét kitöltött, vagy a szolgálatra egyébként alkalmatlanná vált tagja a mindenkori szabályozás szerinti nyugdíjra jogosult.

Jogok a kérelmek előterjesztésére.

154. A rendőrség tagja szolgálati és magánügyekben kérelmét a szolgálati út betartásával írásban vagy szóban szabadon terjesztheti elő.

Az előljáró alárendeltjeinek kérelmét jóindulatúan hallgassa meg és azzal a gondossággal

vizsgálja meg és intézze el, amelyet az alárendeltekkel való köteles gondoskodás tőle megkíván.

Ha a közvetlen előljáró a kérelem ügyében döntésre nem jogosult, szolgálati úton, véleményezéssel terjessze fel azt a döntésre jogosult előljáróhoz.

Olyan ügyekben, amelyekben a közvetlen előljáró nem dönthet, a rendőrség minden tagja írásban terjessze elő kérelmét. A tan- és csapatalakulatoknál az alakulat parancsnokáig a rendőrség tagja szóban terjessze elő kérelmét.

Minden kérelmet jól meg kell fontolni. Megokolatlan kérelmekkel az előljárókat zaklatni tilos.

Szolgálati kötelességek

155. A rendőrség tagja köteles intézkedni, ha az Alkotmányban megállapított társadalmi rendet vagy a közbiztonságot, a közrendet sérelem éri vagy veszély fenyegeti.

156. A rendőrségnek szolgálatban nem lévő tagja is köteles intézkedni minden esetben, ha a rendőrségnek valamely szolgálatot teljesítő tagja nincs jelen, vagy ha jelen van, de az egy-maga az intézkedéseket foganatosítani nem tudja.

157. Rendőri intézkedést a rendőrségnek csak az I.—X. állománycsoportba, valamint a XVIII. állománycsoporton belül a 901—913 szolgálati

ágba és a XIX. állománycsoportba sorolt tagjai foganaatosíthatnak. Rendkívüli esetben a többi állománycsoportba soroltak is intézkedni kötelesek, ha a rendőrségnek itnézkedésre kötelezett tagja nincs jelen, vagy ha jelen van, de az egy-magában intézkedni nem tud.

158. A rendőrség tagjának udvariasan, feltűnést és felesleges kényszert kerülő módon, határozottan kell fellépnie. Ha az intézkedés során az első felszólításnak nincs meg a kellő eredménye, a rendőrség intézkedő tagja helyezze kilátásba a szigorúbb rendszabályok foganaatosítását és használja ilyenkor a „törvény nevében“ figyelmeztetést.

159. A rendőrség gyáva magatartást tanusító tagját a Katonai Büntetőperrendtartás szabályai szerint kell felelősségre vonni.

160. Ha magyarul nem tudó személlyel szemben kell intézkedni, a rendőrség intézkedő tagja tolmács segítségével értesse meg magát.

161. A rendőrség egyenruhában megjelenő tagját egyenruhája igazolja, de kívánságra köteles intézkedése befejezése után, a polgári ruhában intézkedő pedig kívánságra az intézkedés előtt rendőrségi igazolványát felmutatni. A rendőrség tagja igazolványát kezéből csak szolgálati előljárónak adhatja ki.

162. A szolgálati kötelesség elmulasztását, vagy annak indokolatlan. illetőleg a szabályokon túlmenő gyakorlását a Katonai Büntető-törvény, vagy a Fegyelmi Utasítás szerint kell büntetni, illetőleg fenyíteni.

163. A szolgálati kötelességek teljesítése közben a rendőrség intézkedő tagja szigorúan ügyeljen az általános rendőri hatáskörre és a szolgálati rendre. Csak olyan ügyekben intézkedjék amelyek a rendőrség hatáskörét nem haladják meg.

164. Ha a hatáskört meghaladó intézkedés szüksége merült fel, a közvetlen előjárónak kell jelentést tenni. A községi őrs parancsnoka sürgős szükség esetén az illetékes ügyészséghez forduljon.

165. Sürgős szükség esetén a rendőrség tagja a hatáskörét meghaladó nyomozási cselekményeket is fogantatosíthatja, erről azonban az elsőfokú rendőri hatóság vezetőjének kell jelentést tenni.

166. Egyes szolgálati kötelességek külön szabályai:

a) a büntető perrendtartásban felsorolt nyomozási cselekményeket a rendőrségnek a Nyomozási Utasításban megjelölt tagjai rendelhetik el, illetőleg fogantatosíthatják;

b) jegyzőkönyvi kihallgatást csak a Nyomozási Utasításban megjelölt személyek végezhetnek;

c) bűnügyekben a szükséges bizonyítékokat a rendőrség eljáró tagjának kell megszereznie; megszerzés céljából kényszerrel alkalmazni nem szabad;

d) postahivatalban, vagy szállítóvállalatnál lévő küldeményeket a rendőrség tagja nem vehet őrizetbe és nem tarthat vissza. Ez az ügyészség, ille:őleg a bíróság joga;

e) másnak szóló zárt levelet, vagy lefoglalt postai küldeményt a rendőrség tagja csak a címzett vagy a feladó jelenlétében és annak írásbeli hozzájárulása esetén bonthat fel.

Személyes szabadságot nem korlátozó szolgálati kötelességek

A felvilágosítás.

167. Köteles a rendőrség minden tagja a hozzáfutóknak — az államtitok és a hivatali titok szigorú megőrzése mellett — a szükséges felvilágosítást megadni. E célból a rendőrség közbiztonsági szolgálatban álló tagja a rendszerített segédleteket magánál hordani köteles.

A segélynyújtás.

168. Köteles a rendőrség tagja baleset vagy betegség miatt az arra rászorulóknak segítséget, szükség esetén elsősegélyt nyújtani.

A figyelmeztetés.

169. Köteles a rendőrség tagja tiltott cselekmények, vagy mulasztások elkövetését, folytatását, vagy ismétlését megakadályozni. Csekélyebb jelentőségű kihágások esetén, ha a figyelmeztetett személy a kihágásra irányuló cselekményt beszüntette, a feljelentés mellőzhető. Ilyen esetben is a rendőrség tagja előjárójának tegyen szóbeli jelentést.

170. Tegyen jelentést a figyelmeztetésről akkor is, ha a körülményekből, vagy a figyeimez-

tetett személy közléséből arra következtet, hogy az, ellene, eljárása miatt panasszal fog élni.

171. Lényegesebb figyelmeztetéseket a rendőrség tagja hely, idő, személy és ok megjelölésével jegyezze fel.

A z igazoltatás.

172. Köteles a rendőrség tagja mindenkit, akit nem ismer és magát gyanússá teszi, vagy akinek igazoltatása rendőri intézkedés közben szükségessé válik, kilétének és személyazonosságának igazolására felszólítani.

173. A személyazonosság igazolása okiratokkal, vagy személyi igazolással történik.

Iratokkal való igazolásnál csak fényképpel, aláírással és pecséttel ellátott olyan irat fogadható el, amelyből — figyelemmel az igazoltatás okára is — az igazoltatott személy személyazonossága kétséget kizáró módon megállapítható.

Személyi igazolás esetén csak hatósági személy, vagy az intézkedő által személyesen ismert, szavahihető személy igazolása fogadható el.

174. Azt a személyt, aki magát igazolni nem tudja, rendőrség székhelyén az őrsre, kapitányság székhelyén pedig a kapitányságra igazolása végett elő kell állítani. Más területen oda állítandó elő, ahol magát igazolni tudja. Ha ez a hely az őrs illetékességi területén kívül fekszik, vagy messzebb van, mint az őrs, akkor ez esetben is az őrsre kell előállítani.

175. Azt a személyt, aki nevének, foglalkozásának, lakásának bemondását vagy igazolását megtagadja, a kapitányságra (községben az örsre) kell előállítani és kihágás miatt fel kell jelenteni.

176. A magát igazolni nem tudó személy kilétének megállapítására a kapitányság (örs) folytasson le körültekintő nyomozást.

177. Magánszemély indokolt kérelmére is köteles a rendőrség tagja bárkit igazoltatni. Ilyen esetekben először az igazoltatást kérő személyt igazoltassa, utána foganatosítsa az igazoltatást és közölje annak eredményét az igazoltatást kérő személlyel. Az eseményről, mind az igazoltatást kérő, mind az igazoltatott személy adataival tegyen jelentést.

A z i d é z é s.

178. A szabályszerűen megidézett terhelt és tanú, valamint igazgatási ügyben szereplő fél, ha az idézésre nem jelenik meg, elővezetendő.

Nem lehet elővezetni azt, aki távolmaradását az elővezetés foganatosítása előtt kellően kiementette.

Nem lehet megidézni és elővezetni, akit területenkívüliség, vagy személyes mentesség jogkezdvezménye, illetőleg mentelmi jog illet meg.

179. A fegyveres testületek (Néphadsereg, Államvédelmi Hatóság, Államvédelmi Határőrség, rendőrség), valamint a hivatásos légoltalmi szervezet, továbbá a tűzoltóság és a letartóztató

intézetek tagjait előljáró parancsnokuk, illetve hatóságuk úján kell megidezni. Meg nem jeles esetén elővezetés helyett előljáró parancsnokságukhoz (hatóságukhoz) kell fordulni a megteendő intézkedések alkalmazása végett.

A személyes szabadságot korlátozó szolgálati kötelelességek

A z elő áll í t á s.

180. Előállításnak nevezzük a rendőrség tagjának azt a szolgálati ténykedését, amikor valakit személyének védelmében, illetőleg a közbiztonság és közrend érdekében személyes szabadságában azért korlátoz, hogy valamely hatósághoz, bírósághoz, vagy ügyészséghez kísérje.

181. Az előállítás történhet:

- az előállított személy érdekében,
- a közbiztonság érdekében.

182. Az előállítandó személy érdekében történő előállítás esetei:

a) túllittas személyt, ha közbotrányt nem okoz, a községi őrs székhelyén az őrsre, a kapitányság székhelyén pedig a kapitányságra kell előállítani. A községi őrs székhelyén kívül talált személyt a legközelebbi végrehajtóbizottságnak kell átadni azzal, hogy kijózanodásig eltávozását akadályozzák meg. Ha a túllittas személy lakását meg tudja mondani, vagy a rendőrség eljáró tagja, illetve más jelenlévő ismeri és az nincs messzebb, mint az őrs (kapitányság, végrehajtóbizottság), úgy a túllittas sze-

mélyt lakására kell kísérni és ott a hozzátartozóinak átadni. Budapesten a magával tehetetlen személy elszállítása érdekében a mentőket kell értesíteni;

b) az elmebetegeket a kapitányság székhelyén a kapitányságra, máshol az őrsre kell előállítani. A kapitányság vezetője köteles gondoskodni az elmebetegek hatósági orvosi megvizsgáltatásáról;

c) eltévedt gyermekeket, ha lakásukat nem tudják megmondani, a legközelebbi végrehajtóbizottságnak kell átadni, városokban a kapitányságra kell előállítani. Ha a gyermek a lakást meg tudja mondani, úgy a lakására kell kísérni;

d) hajléktalanokat és gyámoltalanokat a legközelebbi végrehajtóbizottságnak kell gondoskodás céljából átadni.

183. A közbiztonság érdekében elő kell állítani azt a személyt:

— akinek akár rendőri, akár igazságügyi hatóság előzetes letartóztatását rendelte el;

— aki ellen körözést rendeltek el, vagy elfogató parancsot bocsátottak ki;

— aki a rendőri vagy más hatóság őrizetéből megszökött;

— akit büntetlen tettenérnek (6 hónapig vagy ezen aluli szabadságvesztéssel, vagy csak pénzbüntetéssel büntetendő büntett esetében csak akkor ha a tettes személyazonossága nem állapítható meg);

— akit súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanusítanak;

— aki a büntett, elkövetése után megszökött, vagy szökésre előkészületet tesz, vagy aki elrejtőzött;

— aki a megkísérelt büntetett befejezni akarja, vagy azzal fenyegetődzik, hogy azt végrehajtja, és annak folytatását másképpen megakadályozni nem lehet;

— bármilyen büntett esetén azt a büntetett előéletű személyt, akit a rendőrség szokásos büntettesként ismer, vagy rendőri felügyelet alatt áll;

— akit jogerős ítélettel az ország területéről, vagy az ország területének egy részéről kiutasítottak, és ezt a tilalmat megszegte;

— akit a bíróság vagy a rendőri hatóság valamely helyen való tartózkodástól eltiltott és ezt a rendelkezést (tilalmat) megszegte;

— aki az elővezetésnek bármilyen módon ellenszegül, vagy szökést kísérel meg;

— aki a büntetett vagy a kihágást a rendőrség tagjának figyelmeztetése ellenére is folytatja;

— aki a rendőrség szolgálatban lévő vagy szolgálatilag fellépő tagjának ellenszegül, azt megtámadja, durván szidalmazza, vagy lealázó módon sértegeti;

— aki magát hamis vagy gyanús igazolvánnyal, illetőleg útlevéllal igazolja;

— aki a hatóság félrevezetése végett álnevet használ, hamis körülményeket ad elő;

— aki a rendőrség tagjának felszólítására magát igazolni nem tudja, vagy az igazolást megtagadja;

— aki gyanus körülmények között büntett elkövetésére használatos eszközt hord magánál;

— aki olyan tárgyat hord magánál, amelynek törvénytelen birtoklása vagy használata tekintetében alapos kétség forog fenn.

184. Tetteiről értesítjük azt:

— ha valaki az elkövetőt a bűncselekményen rajtaéri, vagy

— ha valaki, mint szemtanú, illetve szemtanú által figyelmeztetve, az elkövetőt a büntett után azonnal elfogta, vagy üldözőbe vette.

185. A kihágás miatt történő előállítás esetét kivéve, az előállítandó személy ruházatát (kisebb csomagokat, stb.) át kell vizsgálni és a nála található, önmagára vagy másra veszélyes eszközöket el kell tőle venni.

186. Az elsőfokú rendőri hatóság székhelyén a közbiztonság érdekében előállítandó személyt a rendőri hatósághoz kell kísérni. A községi őrsök területén előállítandó személyeket az őrs nyomozás, vagy egyéb szolgálati érdekből legfeljebb 12 órára visszatarthatja. Ennek elteltével az előállított személyt vagy el kell bocsátani, vagy őrizetbevétel végett az elsőfokú rendőri hatóságnak kell átadni.

187. Ha az előállítás indoka megszűnt, az előállított személyt azonnal szabadon kell engedni.

Az elővezetés.

188. A rendőrség tagja az elővezetendő személy személyes szabadságát azért korlátozza, hogy azt a rendőri vagy más hatóság írásban

kiadott rendelkezése alapján a rendelkezésben megjelölt hatóságnak átadja.

- 189. Elővezetést csak hatóság rendelhet el és csak az esetben, ha

— szabadlábon lévő személyt előzetes letartóztatásba kell helyezni;

— a szabályszerűen megidézett terhelt, tanú, vagy szakértő nem jelent meg, elmaradását nem mentette ki és megjelenése továbbra is szükséges.

190. Az elővezetést mindig írásban kell elrendelni és meg kell indokolni. A távmondattal adott elővezető parancs az írásbafoglalást pótolja.

191. Elővezetés esetén a rendőrség tagja csak a szabályszerű végrehajtásért felel. Az elővezetés jogszerűségéért a rendelkezést kibocsátó személy felelős.

Őrizetbevétel.

193. A kapitányság vezetője köteles azt a személyt, akit előállítottak, — amennyiben az őrizetbevétel feltételei fennállanak — őrizetbe venni, ellenkező esetben haladéktalanul szabadon kell engedni.

194. Az őrizetbevétel feltételei:

a) bűnügyekben történő nyomozás során, amennyiben a nyomozás érdeke megköveteli, így különösen:

— ha a gyanúsított szökésétől kell tartani;

— ha személyazonossága, vagy büntetett elő-

élete, vagy az, hogy már büntető eljárás alatt áll, azonnal nem állapítható meg;

— vagy attól kell tartani, hogy a gyanúsított másokkal a nyomozás kárára összebeszél, vagy bűnjeleket, illetve a bűncselekmény nyomait megsemmisíti, elrejt;

b) igazgatási ügyekben:

— ha az őrizetbeveendő személy ügyében csak bizonyos adatok, körülmények megállapítása után lehet döntení az alakszerű bűnügyi vagy egyéb rendőri eljárás folytatásbátétele felől;

c) kiutasítási és internálási ügyekben:

— a mindenkor érvényben lévő szabályok szerint;

d) akit saját érdekében előállítottak, őrizetbe lehet venni arra az időre, amíg az előállítás oka fennforog, vagy amíg a helyi államigazgatási szervnek át nem adják. Az átadásnak a lehető legrövidebb idő alatt kell megtörténnie;

e) a jogerősen elítélt, de feltételes szabadságra bocsátott személyt őrizetbe kell venni, ha a szabadságra bocsátás feltételeit megszegi, s emiatt sürgős intézkedésre van szükség.

195. Az őrizetbentartás időtartama:

az a), b), d) és e) esetben 24 óra.

a c) esetben 3 nap, de szükség esetén meghosszabbítható újabb 3 napra.

196. Ha a községi őrsön visszatartott személyt 12 óra elteltével a nyomozás, vagy a visszatartott személy érdekében nem lehet sem szabadon engedni, sem pedig a kapitányságnak átadni, úgy a községi őrs haladéktalanul tegyen távbeszélőn jelentést a kapitányság vezetőjének.

197. Ilyen esetben a kapitányság vezetője az eset körülményeitől függően

— vagy elrendeli az előál'ított személynek a kapitányságra való beszállítását,

— vagy elrendeli az őrizetbevételt és megengedi, hogy az őrizetbentartás az őrsön történjék.

198. Az őrsön őrizetben tartott személy ügyében a kapitányság

— vagy kiküldi valamely tagját a nyomozás irányítására,

— vagy rábízza a nyomozást továbbra is az őrsre.

199. Az őrizetbevétel részletes szabályait a Szolgálati Szabályzat IV. Része tartalmazza.

Előzetes letartóztatás.

200. Ha az őrizetbevétel ideje alatt a nyomozás nem fejezhető be, a hatóság vezetője a terheltet helyezze előzetes letartóztatásba, amennyiben ennek feltételei közül egy vagy több fennáll.

201. Előzetes letartóztatás feltételei:

a) ha a tettenért terhelt kiléte azonnal nem állapítható meg;

b) ha a terhelt megszökött, a hatóság elől elrejtőzött, vagy bizonyíthatóan előkészületet tett a szökésre;

c) ha a terhére rótt cselekmény büntetésének súlyosságánál fogva, vagy egyéb okból a terhelt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani;

d) ha alaposan feltehető, hogy a terhelt szabadságbonthatása esetén a bűncselekmény felderítését megghiúsítaná, vagy megnehezítené;

e) ha a terhelt kijelentése alapján vagy egyébként is attól lehet tartani, hogy szabadságbonthatása esetén az általa megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt végrehajtaná, vagy újabb bűntettet követne el.

202. Nem rendelhető el előzetes letartóztatás:

— az előbbi pont b). c) és d) alpontja alapján olyan terhelttel szemben, aki ellen az eljárás kizárólag olyan bűncselekmény miatt folyik, amelyre a jogszabály főbüntetésként pénzbüntetést rendel;

— magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt a magánindítvány megtétele előtt.

203. Az előzetes letartóztatás elrendelését az ügyészségnek be kell jelenteni. Az előzetes letartóztatás 48 óránál tovább nem tarthat. Ha azonban ez idő alatt a hatóság a nyomozást befejezni nem tudná, úgy az ügyészségtől távbeszélőn engedélyt kell kérni a további fogvatartásra. Ha az ügyészség az engedélyt nem adja meg, a terheltet azonnal szabadságra kell helyezni, vagy át kell adni az ügyészségnek.

204. Ha a szabadságra helyezett terhelt a büntető eljárás későbbi során követ el olyasmit, ami az előzetes letartóztatást indokolttá teszi, úgy ismét előzetes letartóztatásba kell helyezni.

205. Az előzetes letartóztatást a hatóság fogdájában kell fogatosítani. A nyomozás érdekében az előzetes letartóztatás, vagy annak egy

része a községi őrsön is foganatosítható, a hatóság vezetőjének rendelkezése alapján.

206. Az előzetes letartóztatást írásba foglalt indokolt határozattal kell elrendelni. A határozatot a terhelt részére azonnal, de legkésőbb 24 órán belül kell kézbesíteni.

Az előzetes letartóztatás elleni jogorvoslat szabályait a Bp. és a Nyomozási Utasítás, az előzetes letartóztatás részletes szabályait pedig a Szolg. Szab. IV. Része tartalmazza.

Személyes szabadságot korlátozó intézkedések közös rendelkezései

207. Az intézkedéseket kiméletesen és csak szükséges mértékig szabad foganatosítani.

208. Az eljárást szenvedővel közölni kell az eljárás okát és figyelmeztetni kell arra, hogy ellenszegülés esetén szigorúbb rendszabályok következnek.

209. Ha az eljárást szenvedő fél kívánja és költségeket hajlandó előzetesen fedezni, az előállítás, vagy elővezetés bérkocsin foganatosítható.

210. A hatóság ellátmányának terhére azonban az intézkedésnél a rendőrség tagja csak akkor vehet igénybe bérkocsit, ha az a szolgálat eredményessége, vagy a rendőrség tekintélyének megóvása érdekében szükséges.

211. Ha magánszemély, vagy olyan hatóság (hivatal) hívja fel a rendőri hatóságot vagy a

rendőrség bármely tagját egy személy személyes szabadságának korlátozására, amely hatóság (hivatal) ilyen felhívás kibocsátására nem jogosult, akkor ezt a felhívást feljelentésként kell kezelni és személyes szabadság korlátozására csak abban az esetben kell intézkedést tenni, amennyiben a Szolgálati Szabályzat értelmében erre szükség van.

212. Ugyancsak feljelentésként kell kezelni, ha a felhívással együtt a terheltet is átadják. Ilyen esetben a jelentés tartalmazza az átadó személy adatait is, valamint az átadás okát, körülményeit és az esetleges előadott bizonyító adatokat.

213. Ha az átadott személyen külsérelmi nyomok is látszanak, vagy testi sérelmekről panaszkodik, a rendőrség tagja hatósági orvossal vizsgáltassa meg a testi sérelem nyomait. Jelentésében erre is térjen ki.

214. Ha az állam vagy állami vállalat alkalmazásában álló személy szabadságát kell korlátozni, akkor **intézkedés előtt** felettesét értesíteni kell.

Ha az előzetes értesítés miatti késedelemből veszély származhatik, úgy az intézkedéssel egyidejűleg kell az értesítést adni. Ha a szabadságában korlátozott személynek a munkahelyről való eltávoztása a közérdek, vagy közbiztonság sérelmével járna, úgy a munkahelyről való elvezetéssel várni kell addig, amíg helyettesítője meg nem érkezik.

Ügyvéddel kapcsolatos intézkedések esetén fegyelmi hatóságát értesíteni kell.

215. A személyes szabadság korlátozása esetén az intézkedő vigyázzon arra, hogy az eljárást szenvedő semmit el ne dobjon, meg ne semmisítsen, másnak át ne adjon, s másokkal sem szóban, sem írásban, sem pedig jellel ne érintkezzék.

216. Fegyvert, vagy más veszélyes eszközt azonnal, lehetőleg tanúk jelenlétében el kell venni. El kell venni továbbá a bűnjeleket is, ha azok olyan terjedelműek, hogy a rendőrség tagját intézkedésében nem akadályozzák.

Kötelessége ezért a rendőrség tagjának a személyes szabadságában korlátozott személy felsőruháit átvizsgálni. Előállítás esetén, az eset körülményeitől függően, ettől eltekinthet.

217. A rendőrség tagja saját kezdeményezéséből folyamatba tett előállítástól csak akkor állhat el, ha közben annak oka megszűnt. Ilyenkor jelentésében arra részletesen ki kell térnie.

Elővezetésnél a rendőrség tagja annak fogatósításától nem állhat el. Kihágási ügyben, a büntetés kitöltése végett elővezetendő személlyel szemben azonban a kiadott utasítás szerint kell eljárnia.

218. Ha az intézkedés nagyobb csődületet vagy botrányt okozhat, s ez előrelátható, az eljárást szenvedő személyt valamely közeli épületben kell elhelyezni. Ilyenkor az őrparancsnoktól, illetve a kapitányságtól kell segítséget és utasítást kérni.

219. Ha nem szállítható beteget kell előállítani, vagy elővezetni, akkor a helyszínen kell

őrzéséről gondoskodni. A további intézkedéseket az őrparancsnok (kapitányság vezetője) tegye meg.

Ha a betegről feltehető, hogy betegségét színeli, vagy egyébként veszélyes, illetve szokásos bűnöző, az őrizetet maga a rendőrség tagja foganatosítsa. Ez esetben más által értesítse őrparancsnokát (kapitányság vezetőjét) távbeszélő útján. Az őrparancsnok (kapitányság vezetője) gondoskodik a rendőrség tagjának leváltásáról.

220. A személyes szabadságot korlátozó intézkedések miatt panaszt lehet tenni az intézkedő ellen.

221. Ha a rendőri hatóságnak fogdahelyisége nincs, vagy átmenetileg nem használható, az őrizetbevett vagy az előzetesen letartóztatott személyt a helységben lévő járásbírói börtönben kell őrizni. Ilyen esetben a rendőri hatóság írásbeli megkeresést küldjön a börtön parancsnokának.

Kényszerítő eszközök alkalmazása.

222. A rendőrség szolgálatának karhatalmi jellege abban is megnyilvánul, hogy intézkedéseit az ellenszegülő személyekkel szemben testi erő, vagy megfelelő eszköz alkalmazásával kikényszeríti. Éppen ezért az államigazgatás más szervei is a rendőrséghez fordulnak mindazon esetekben, amikor intézkedéseik kikényszerítésére van szükség.

Köteles tehát a rendőrség tagja minden esetben, ha intézkedésével szemben ellenszegülést

lát, — előzetes figyelmeztetés után — kényszerítő eszközt alkalmazni.

223. Kényszerítő eszközök a következők:

- erőszakos kézrátétel,
- erőszakos elszállítás,
- bilincs alkalmazása,
- fegyverhasználat.

Erőszakos kézrátétel.

224. Erőszakos kézrátétel alatt a megfogást, eltávolítást, cselekvésre, vagy annak abbahagyására való kényszerítést értjük.

Akkor kell alkalmazni, ha az ellenszegülést gyorsan le kell küzdeni és fegyverhasználat még nem indokolt, a megbilincselés pedig lehetetlen.

Erőszakos elszállítás.

225. Ha a rendőri intézkedés folyamán valakinek előállítás vagy elővezetése szükséges és az illető helyét önként elhagyni vonakodik, a rendőrség tagja erőszakosan szállítsa el. Ha karjánál fogva elvezetni nem tudja, vegyen igénybe segítséget vagy járóművet.

Alkalmazás: mint az erőszakos kézrátételnél.

Bilincs használata.

226. A bilincselés nemcsak kényszerítő intézkedésre, hanem elővigyázati okokból is használható.

Alkalmazni kell olyan személy ellen, akinek: — ellenszegülését másként megtörni, vagy indulatosságát megfékezni nem lehet,

— aki a rendőrség tagja ellen támadást intézett, vagy ilyennel veszélyesen fenyegetőzött,

— akinek szökésétől tartani lehet,

— aki feldult lelkiállapota miatt saját magára, vagy másnak biztonságára veszélyes lehet,

— aki veszélyes egyén hírében áll (szokásos bűnöző, stb.).

227. Őrizetbevett (előállított stb.) személy kísérete esetén bilincs akkor is alkalmazható, ha a rendőrség tagja egynél több személyt kísér, bár azok nem különösen veszélyesek.

A bilincselést vagy a rendszeresített bilincsel, vagy más alkalmas eszközzel kell végrehajtani. Nem szabad fölösleges fájdalmat okozni, a testi sértést el kell kerülni. Hideg időben a megbilincselte kezeit le kell takarni.

228. Fogdában lévő őrizetes keze is megbilincselhető, ha

— erőszakoskodik,

— öngyilkosságot kísérel meg,

— szökési szándékot árul el.

Őrizetesek megbilincselésére csak a hatóság vezetője, községi őrsőkön pedig az őrsparancsnok adhat engedélyt.

229. A bilincselésről jelentést kell tenni ahhoz a hatósághoz, amelynek a megbilincselte személyt átadták. A jelentés tartalmazza: a bilincselés okát, időtartamát és módját.

230. Magatehetetlen öregek, nők és gyermekek megbilincselése tilos.

A fegyverhasználat.

231. A fegyverhasználat a legsúlyosabb kényszerítő eszköz. Célja, hogy a rendőrség szolgálatának jogszerű teljesítése közben a közbiztonság és a közrend fenntartására irányuló kötelességét minden körülmények között teljesíthesse.

Fegyvert csak a rendőrség fegyverviselésre jogosult tagja és zárt rendőri egység használhat.

A zárt rendőri egység a fegyvert csak parancsra használhatja, a rendőrség egyes fegyverviselésre jogosult tagja viszont saját elhatározásából, vagy előjárója parancsára.

232. A fegyverhasználatra vonatkozó parancsot teljesíteni kell, az ellen ellenvetést tenni nem szabad. Meg kell azonban tagadni a végrehajtást, ha nyomban átlátható, hogy az az esküvel vállalt kötelezettségbe ütközik.

233. Fegyvert csak a rendőri feladat jogszerű teljesítése közben szabad használni.

Egyes személyekkel szemben a fegyverhasználatot meg kell előznie:

— más segítségül hívásának, ha ez veszély nélkül megtehető,

— felhívásnak, amely arra irányul, hogy a rendőrség tagja intézkedésének engedelmeskedjék,

— figyelmeztetésnek, hogy fegyverhasználat fog következni.

Fegyverhasználattal fenyegető figyelmeztetés helyett — ha a figyelmeztetésre idő és mód

nincs, riasztó, figyelmeztető lövést is szabad leadni.

234. Az előzetes intézkedések mellőzhetők, ha az e miatt okozott késedelemben veszély van.

Fegyverként a rendszeresített fegyvereket kell használni, rendkívüli körülmények között azonban más eszközök is igénybevehetőek.

Ha a rendőrség tagjának fegyvere használhatatlanná vált, őt lefegyverezték, továbbá, ha a támadás váratlan volt, a támadást, vagy az ellenszegülést bármilyen eszközzel, vagy pusztakézzel kell legyőzni. Ilyenkor magatartása fegyverhasználatnak minősül.

Ha a rendőrség tagja több fegyverrel van felszerelve, mindig a célnak megfelelőt használja.

A fegyvert a helyzetnek megfelelően kell használni.

235. A fegyverhasználat esetei: (később kerül kiadásra).

Nem szabad löfegyvert használni olyan személyek vagy járóművek ellen, akik, illetve amelyek már túljutottak az ország határán.

Nem szabad löfegyver használni ott, ahol a lövés ártatlan emberek életét is veszélyeztethetné.

Gyermekek és terhes nők, valamint közismerten elmebajosok ellen fegyvert használni tilos.

Fegyverhasználatnak csak abban az esetben van helye, ha a rendőrség tagja látta a súlyos bűncselekmény elkövetését, vagy megnyugtató módon tudomására jutott, hogy ki követte azt el (pl. körözés) és minden kétséget kizáróan megállapította az elkövető azonosságát.

237. Fegyverhasználat után a sérültet elsősegélyben kell részesíteni és mielőbb orvost kell hívni.

Halálos kimenetelű fegyverhasználat után a holttestet a helyszínen kell addig őrizni, amíg a hatóság az elszállításról intézkedik.

238. A fegyverhasználatról minden esetben részletes jelentést kell tenni a területileg illetékes hatósághoz. Ha a rendőrség tagja nem az állományilletékes hatósága területén használt fegyvert, akkor az állományilletékes hatósághoz is tegyen jelentést.

A jelentés tartalmazza: hol, mikor, miért, kivel szemben, hogyan és milyen fegyvert használt, történt-e előzetes figyelmeztetés, milyen sérülés történt, elsősegélyt nyújtott-e, esetleges tanúk nevét, lakcímét és azt, hogy a rendőrség tagja megsérült-e.

Ha a rendőrség tagja maga is megsérült, vétesse fel orvosi látteleletet és jelentéséhez csatolja.

A fegyverhasználatról szóló jelentés alapján a hatóság vezetője köteles azonnal vizsgálatot indítani a fegyverhasználat jogszerűségének kivizsgálására.

A vizsgálatnak a legnagyobb részletességgel kell megtörténnie.

Az eskü szövege és az eskütétel

„Én , a dolgozó magyar nép fia, esküszöm, hogy a magyar népköztársaságnak hűséges rendőre leszek.

A népköztársaság alkotmányához, törvényeihez és törvényes rendeleteihez híven, becsülettel teljesítem kötelességemet. Előljáróim és feljebbvalóim parancsainak engedelmeskedem.

Esküszöm, hogy hazámnak, a magyar népköztársaságnak, dolgozó népünk hatalmának és rendjének hűséges és tántoríthatatlan őrzője és védelmezője leszek minden ellenséggel szemben. ha kell életem és vérem feláldozásával is.

Esküszöm, hogy előljáróinkat, zászlóinkat, és elvtársaimat megvédem, fegyvereinket és egyéb harci eszközeinket el nem hagyom. A rendőri ismereteket elsajátítom. Példaadóan viselkedem és a fegyelmet minden törvényes eszközzel fenntartom. Alárendeltjeimről legjobb tudásom szerint gondoskodom, őket öntudatos hazafiakká és a népek szabadságának harcosává nevelem.

A rendőrségi és más népi vagyont megőrzöm és megőriztetem. Az államtitkot, a hivatali és szolgálati titkot híven megtartom.

Szolgálatban és szolgálaton kívül egyaránt népünk igaz fiához méltó módon viselkedem. becsülettel élek, és halok.

Ha pedig a törvényeket megsértem, eskümet megszegem, sújtson a népköztársaság törvénye és dolgozó népünk megvetése.”

A rendőrség tagjai rendőrségi szolgálatuk megkezdése előtt az esküt kötelesek letenni.

Az eskü letétele ünnepélyesen történjék. Az eskü szövegét tiszt olvassa fel és az esküt tevők hangosan és érthetően mondják utána.

Az eskütételről jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyv tartalmazza az eskütétel helyét, idejét, annak az előjárónak a nevét, beosztását, aki előtt az eskütétel történt, valamint az eskü szövegét. A jegyzőkönyvet az előjáró, az esküttevő (tevők), valamint két tiszt-tanú írja alá.

A jegyzőkönyvet a személyi okmányoknál kell őrizni.

A RENDŐRSÉG RENDFOKOZATAINAK FELSOROLÁSA

Rendőrök:

Rendőr
Őrvezető

Tiszthelyettesek:

Tizedes
Szakaszvezető
Őrmester
Törzsőrmester
Főtörzsőrmester (ebbe a rendfokozatba to-
vábbi előléptetés nem lesz)

Beosztott tisztek:

Alhadnagy
Hadmagy
Főhadnagy
Százados

Főtisztek:

Őrnagy
Alezredes
Ezredes

Tábornokok:

Vezérőrnagy

Altábornagy

A rendfokozatok mellett az állománycsoportok, illetőleg a szolgálati ágak megnevezését nem kell megjelölni.

TARTALOMJEGYZÉK

	oldal
Általános alapelvek — — — — —	5

I. FEJEZET

A rendőrség tagjainak egymáshoz való viszonya — — — — —	5
A rendőrség tagjainak általános kötelessége —	5
Rendőrségi rendfokozatok — — — — —	6
Előljárók és alárendeltek, feljebbvalók és alattosok — — — — —	7
Parancsadás és a parancs végrehajtásának rendje — — — — —	9
Tiszteletadás — — — — —	10
Jelentkezések az előljárónál — — — — —	15

II. FEJEZET

A rendőrség tagjainak magatartása — — —	16
Általában — — — — —	16
Szolgálatban — — — — —	18

	oldal
Szolgálaton kívül — — — — —	19
Öltözet és felszerelés — — — — —	19

III. FEJEZET

A szolgálati előjárók kötelességei — — —	21
Általános kötelességek — — — — —	21
A szolgálati előjáró teendőinek és az ügyvitelnek átvétele és átadása — — — —	23
Szolgálati előjárók jelentkezése — — — —	24

IV. FEJEZET

Az egyes szolgálati előjárók kötelességei —	26
Középfokú hatóság vezetője — — — — —	26
Középfokú hatóság vezetőjének politikai helyettese — — — — —	29
Középfokú hatóság vezetőjének szolgálati helyettese — — — — —	30
Az elsőfokú hatóság vezetője — — — —	31
Az elsőfokú hatóság vezetőjének politikai helyettese — — — — —	32
A rendőrség parancsnoka — — — — —	33
Tanulmányok parancsnoka — — — — —	33

Tanulakulat parancsnokának politikai helyet- tese — — — — —	35
Századparancsnok — — — — —	35
Század politikai-helyettes — — — — —	36
Szakaszparancsnok — — — — —	37
Rajparancsnok — — — — —	37

V. FEJEZET

A rendőrség tagjainak nyilvános működése —	39
Sajtóban — — — — —	39
Nyilvános előadásokon — — — — —	40
Sajtónak adható felvilágosítások — — —	40

VI. FEJEZET

Eljárás a testületet, rendőri hatóságot (szervet) vagy rendőrség tagját ért rágalmozás, be- csületsértés, hatóság előtti rágalmozás és hamis vád esetében — — — — —	42
Eljárás felhatalmozásra üldözendő rágalmozás és becsületsértés esetében — — — —	42
Eljárás magánindítványra üldözendő rágalma- zás és becsületsértés esetében — — —	44
Eljárás hatósági előtti rágalmozás és hamis vád esetében — — — — —	44

	oldal
Vegyes rendelkezések — — — — —	44
Eljárás polgári peres ügy esetében — — —	45

VII. FEJEZET

Szolgálati jogok és kötelességek szabályai —	46
Szolgálati jogok — — — — —	46
Szolgálati kötelességek — — — — —	48
Személyes szabadságot nem korlátozó szolgálati kötelességek — — — — —	51
A személyes szabadságot korlátozó szolgálati kötelességek — — — — —	54
A személyes szabadságot korlátozó intézkedések közös rendelkezései — — — — —	62

Felelős kiadó: Kiss István rendőrőrnagy.

69778/4 — Vörös Csillag Nyomda, Budapest.
Felelős: Poroszká L.

A Szolgálati Szabályzat helyesbítése és kiegészítése

I.

HELYESBÍTÉSEK.

A Belszolgálati Utasítás helyesbítése.

A Belszolgálati Utasítás 219—220. pont helyesbítése:

219. Az egység elhelyezési körletének elhagyása szolgálatmentes időben:

- a) kimenő,
- b) kimaradás,
- c) eltávozás.

A **kimenő** az elhelyezési körlet szolgálatmentes időben történő elhagyása. A kimenő a parancskihirdetés befejeztétől takarodóig tart (vasár- és ünnepnapokon ebédtil). Honvédeknek és sortiszteseknek a kimenőt közvetlen előljárójuk adja.

A **kimaradás** a kimenő meghosszabbítása takarodón túl meghatározott időpontig. A kimaradást honvédeknek és tiszteseknek a századparancsnok adja századkihallgatáson.

A századparancsnok kedvezményként tiszteseknek és kiváló jelvényes honvédeknek **állandó kimaradási engedélyt** adhat. Állandó kimaradás engedélyezhető:

— örvezetőknek, takarodón túl 1 órával,

— tizedeseknek, takarodón túl 2 órával,

— szakaszvezetőknek, takarodón túl 3 órával,

— kiváló jelvényes honvédeknek takarodón túl 1 órával, tiszteseknek pedig a fenti kiszabaton túl még egy órával több,

— továbbszolgáló tiszteseknek ébresztőig.

Az eltávozás a helyőrség területének nem szolgálati célból, rövid időre történő elhagyása. Az eltávozás a katonai szünnapot megelőző napon a foglalkozás (parancskihirdetés) befejeztétől a szünnapot

követő nap ébresztőjéig engedélyezhető. Az eltávozást a századparancsnok engedélyezi.

Honvédek és tisztesek eltávozást a szolgálati út betartásával századkihallgatáson kérjenek.

220. Első évüket szolgáló honvédek kimenőt, kimaradást, eltávozást, vagy szabadságot — rendkívül indokolt esetek kivételével — csak alapkiképzésük befejezése után kaphatnak.

A kimaradásra, eltávozásra menőket kimaradási, illetve eltávozási engedéllyel (szabadságolási igazolvánnyal) kell ellátni.

A Belszolgálati Utasítás 207. pont helyesbítése:

A napirendben megállapított időpontban a felhívó jelre az alegységek parancskihirdetésre sorakoznak.

A század szolgálatvezetője az alegység felsorakozása után adjon be jelentést a napostisztnek. Pl.: „Hadnagy elvtárs, X. Y. törzsőrmester jelentem, a század parancskihirdetéshez együtt áll.”

A napostiszt ezután tartsa meg a kiképzési terv szerinti alaki foglalkozást.

Az alaki foglalkozás befejeztével a szolgálatvezető sorakoztassa a századot, a napostiszt pedig adjon neki parancsot a névsor felolvasására.

A szolgálatvezető a névsor elején azoknak a nevét olvassa, akiket mint hősi halottakat, vagy különösen kitüntetetteket miniszteri parancs alapján a század névjegyzékében szerepeltetni kell. Az ő nevük szólításakor az 1. szakaszparancsnok helyettes jelentse: „X. Y. kitüntetett hazánk szabadságáért és függetlenségéért hősi halált halt”, vagy „... az ellenforradalom elleni harcban hősi halált halt”, vagy „... tartós szabadságon”.

Ezután a szolgálatvezető a névjegyzék alapján ellenőrizze a század személyi állományát. Minden katona, amikor a nevét hallja „jelen” szóval jelentkeznek. A távollevők helyett a rajparancsnok jelentkeznek. Pl.: „őrségben”, „szabadságon” stb. Az ellenőrzés után a napostiszt olvassa fel a napiparancsot. (A 375—379. pontban előírtakat a fenti módosításokkal kell végrehajtani.)

A Belszolgálati Utasítás 393. pont helyesbítése:

Elsőéves katonák legfeljebb 3 cm, másod- és harmadévesek pedig 5 cm hosszú haját viselhetnek.

A Belszolgálati Utasítás 3. sz. helyesbítő melléklet 69. pont 1. bekezdésének és a 70. pont 10. bekezdésének helyesbítése:

Az ezredparancsnok politikai helyettese az ezredparancsnoknak van alárendelve és a törzsfőnök, valamint a parancsnok helyetteseinek kivételével előljárója az egész személyi állománynak.

— vegyen részt a pártszervezetek tevékenységében, irányítsa a KISZ-szervezeteket, segítse munkájukat, növelje ezek szerepét a személyi állomány nevelésében, biztosítsa a kommunisták és KISZ-tagok élenjárását a fegyelemben, a harci és politikai kiképzésben;

(Ugyanez értelemszerűen vonatkozik a többi politikai helyettesre is. Feladatkörüket és tevékenységüket egyébként az „Irányelvek” szabályozzák.)

A Belszolgálati Utasítás 4. sz. melléklet helyesbítése:

Legénység:

Rendfokozat nélküliek (honvéd).

Tisztesek (örvezető, tizedes, szakasz-
vezető).

Tiszthelyettesek:

Örmester.

Törzsörmester.

Főtörzsörmester.

A Fegyelmi Utasítás 23 b. pontjának helyesbítése:

b) laktanya- (szállás-, tábor- vagy hajó-) fogság, vagyis a laktanyából (szálláskörletből, táborból, hajóról) való kimenő megvonása.

(Ennek megfelelően kell helyesbíteni a 26/b., 27/b., 28/b., 29/b., 30/b., 31/b., 32/b. pontot is.)

A Fegyelmi Utasítás 24. pontjának helyesbítése:

Sortisztesekre kiróható fegyelmi fen-
nyítések: (A 24. pont utolsó bekezdése tör-
lendő.)

A Fegyelmi Utasítás 25. pontjának helyesbítése:

Sor-, továbbszolgálo és hivatásos
tiszthelyettesekre kiróható fegyelmi fe-
nyítések:

E pont végére még felveendő:

a) hivatásos tiszthelyetteseket ala-
csonyabb rendfokozatba vethet vissza a
vezérkari főnök.

A fenti módosításokat értelemszerűen
alkalmazni kell a 26—33. pontokban elő-
írtakra is.

II.

KIEGÉSZÍTÉSEK.

1. A Belszolgálati Utasítás 7. pontjához:

A honvédség tagjai állományviszonyuk szerint lehetnek: sor- és tartalékos honvédek; sor-, továbbbszolgáló és tartalékos tisztesek; sor-, továbbbszolgáló, hivatásos, tartalékos és nyugállományú tiszthelyettesek; hivatásos, tartalékos és nyugállományú tisztek.

2. A Belszolgálati Utasítás 232. pontjához:

Minden századnál a század tisztjeiből, tiszthelyetteseiből, napi váltással század napostisztet kell vezényelni. A század napostiszt a délelőtti foglalkozásokon részt-

vesz. A napostiszt ellenőrzi a belszolgálat ellátását, a napirend betartását, felügyel a fegyelemre, rendre, tisztaságra és a századparancsnok parancsai alapján ellenőrzi és irányítja a délutáni foglalkozásokat. A század napostiszt szolgálata takarodókor a nyugvó létszám ellenőrzése után fejeződik be.

Egyes fegyvernemeknél, ahol a rendszerezett tiszti létszám alacsony, nem századonként, hanem zászlóaljanként lehet napostisztet vezényelni.

Ha több kislétszámú század (harcocsi század) vagy üteg közös elhelyezési körletben van, a zászlóalj-, illetve ezredparancsnok intézkedései szerint közös ügyeletest és napost lehet vezényelni. Lövész századokra ez nem vonatkozik.

3. A Belszolgálati Utasítás VII. fejezetéhez:

KIHALLGATÁS.

Vasár- és ünnepnapok kivételével századnál, zászlóaljnál és esetenként ezrednél is meghatározott időpontban kihallgatást kell tartani. A parancsnok a ki-

hallgatáson igazítja el a szolgálatot, hallgatja meg a jelentéseket, kérelmeket, panaszokat és itt intézkedik a kihallgatásra rendelt személyek ügyében.

Ha fegyelmi, vagy más okok megkívánják a kihallgatást az egész személyi állomány előtt kell megtartani.

A század kihallgatást a szolgálatvezető, illetve ahol ilyen nincs rendszerezítve, a régi századügyeletes állítja össze és a napostisztnek, a napostiszt pedig a századparancsnoknak ad be jelentést.

A kihallgatáson való megjelenés sorrendje a jobbszárnytól számítva: szolgálat, jelentés, kérelem, panasz, kihallgatásra rendelve.

Zászlóalj és ezred kihallgatásra a légénységi állományú személyeket a századparancsnok vagy az általa kijelölt helyettes vezeti elő. A zászlóalj és ezred kihallgatást a törzsfőnök állítja össze és ő ad be jelentést a parancsnoknak.

Tiszti és légénységi kihallgatást külön kell tartani.

A fenyítés nagyságát a parancsnok a kihallgatás megtartása után szabja ki.

4. Mellékletek törlése és újak rendszeresítése:

Törlöm a Belsőügyi Utasítás 5. sz. mellékletét.

Törlöm a 7. sz. mellékletet és helyette a 7/a. számú „Ezred (zászlóalj) napló”-t, a 7/b. sz. „Század (üteg) napló”-t és a 7/c. sz. „Század (üteg) kiképzési napló”-t rendszeresítem.

Törlöm a 16. sz. mellékletet és helyette a 16/a. sz. „Kilépési engedély”-t, a 16/b. sz. „Kimaradási engedély”-t, a 16/c. sz. „Állandó kimaradási engedély”-t, a 16/d. sz. „Eltávozási engedély”-t és a 16/e. sz. „Szabadságolási igazolvány”-t rendszeresítem.

Törlöm a 17. sz. mellékletet és helyette a 17/a. sz. „Század (üteg) ügyeleti előjegyzés”-t rendszeresítem.